

UUSI JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA

Beagle

Voimassa 2027 - 2031

Suomen Beaglejärjestön yleiskokous hyväksynyt XX. XX. XXXX

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt XX. XX. XXXX

Sisällysluettelo

1.	YHTEENVETO	1
2.	RODUN TAUSTA	2
3.	JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	2
4.	RODUN NYKYTILANNE	4
4.1.	Populaation rakenne ja jalostuspohja	4
4.1.1	Populaation rakenne ja sukusiitos	4
4.1.2	Jalostuspohja	7
4.1.3	Rodun populaatiot muissa maissa	11
4.1.4	Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	11
4.2.	Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	13
4.2.1	Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä käyttötarkoituksesta	13
4.2.2	Jakautuminen käyttö- ja näyttelylinjoihin	13
4.2.3	PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus	13
4.2.4	Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	13
4.2.5	Käyttö- ja koeominaisuudet	14
4.2.6	Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	16
4.2.7	Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	17
4.3.	Terveys ja lisääntyminen	17
4.3.1	PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	17
4.3.2	Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet	17
4.3.3	Yleisimmät kuolinsyyt	19
4.3.4	Lisääntyminen	20
4.3.5	Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	21
4.3.6	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista lisääntymisessä ja terveydessä	21
4.4.	Ulkomuoto	21
4.4.1	Rotumääritelmä	21
4.4.2	Näyttelyt ja jalostustarkastukset	23
4.4.3	Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	24
4.4.4	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	24
5.	YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	25
5.1.	Käytetyimpien jalostuskoirien taso	25
5.2.	Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	25
6.	JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	26
6.1.	Jalostuksen tavoitteet	26
6.2.	Suosituksien jalostuskoirille ja yhdistelmille	27
6.3.	Rotujärjestön toimenpiteet	27
6.4.	Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	28
6.5.	Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	29
7.	LÄHTEET	30
8.	LIITTEET	31

1. YHTEENVETO

Suomen Beaglejärjestössä on kirjattu beaglein jalostuksen tavoitteiksi seuraavat asiat tässä järjestyksessä:

1. Kova metsästysinto, -kyky ja -sitkeys ilman olennaisia virheitä.
2. Oikea luonne.
3. Hyvä rakenne ja ulkomuoto.

Myöhemmin on terveysasiat nostettu tasavertaiseksi tavoitteeksi edellisten rinnalle. Käyttökelpoisen metsästyskoiran on oltava fyysisesti terve, joten jalostusjaosto on toiminnassaan keskittynyt myös rodun terveystilanteen kartoittamiseen ja vikojen ja sairauksien torjumiseen.

On mahdotonta tietää, kuinka suuri osa beagleista on metsästyskäytössä. Asiaa on yritetty selvittää esimerkiksi kaikille beaglen omistajille suunnatuin kyselyin, mutta on mahdollista, että vastanneiden joukossa ovat metsästyksen harrastajat olleet yliedustettuina. Siksi lienee turvallisinta todeta vain, että suurin osa beagleista on metsästyskäytössä. Rotujärjestö korostaa toiminnassaan beaglen metsästysominaisuuksia ja jalostustavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan ajokokeissa kerättävää tietoa. Beaglein koekäyntien määrä on aina ollut liian vähäistä luotettavan jalostustiedon keräämiseksi ja tiedon määrä on vaarassa vähetä nykyisestääänkin ajokokeiden suosion vähentyessä. Kuitenkin, mm. kyselytutkimusten tulosten valossa vaikuttaa siltä, että metsästysominaisuuksiin keskittynyt jalostus on tuottanut koiria, joihin omistajat ovat aiempaa tyytyväisempiä.

Beaglen vuosittaiset rekisteröintimäärät olivat vielä 2010-luvulle tultaessa noin kuudensadan koiran tasolla. Tämä määrä olisi jalostuksellisessa mielessä riittävä, eikä tarvetta suurempiin rekisteröintimääriin olisi. Kokeemukset 1970-luvulta, jolloin beagle oli muotirotu ja rekisteröintimäärät olivat suuria, ovat pääosin kielteisiä, eikä tällaisen kehityksen haluta enää toistuvan. Viimeksi kuluneiden vuosien aikana tapahtunut rekisteröintimäärien pieneneminen on kuitenkin huolestuttavaa, sillä liian pieni populaatio aiheuttaa ongelmia muun muassa geneettisen monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta.

Vielä kuluvan vuosituhannen alussa rodun keskimääräinen sukusiitosaste oli neljän prosentin luokkaa, mutta putosi kymmenessä vuodessa nykyiselle 2 – 2,5 prosentin tasolle. Samaan aikaan on jalostukseen käytettyjen koirien keskimääräinen ikä pysynyt suunnilleen muuttumattomana. Jalostusurosten keski-ikä on noin viisi vuotta ja narttujen puolisen vuotta alhaisempi. Rodun tehollinen populaatiokoko on rekisteröintimäärien vähenemisen vuoksi selvästi pienentynyt. Tehollisen populaatiokoon osuus teoreettisesta maksimista on urosten aiempaa tasaisemman jalostuskäytön vuoksi hiukan noussut ollen nykyisin 40 – 45 %.

Luonteeltaan ja ulkomuodoltaan suomalaiset beaglet vastaavat hyvin rotumääritelmää. Rodun tunnettuja perinnöllisiä sairauksia ovat MLS ja Lafora-tyypin epilepsia. Nämä molemmat periytyvät resessiivisesti ja niihin on olemassa geenitesti. Rotujärjestö kannustaa jalostuskoirien geenitestaukseen ja merkittävä osa jalostuskoirista testataan nykyisin ennen jalostuskäyttöä. Kaikkia testauksia ja niiden tuloksia ei kuitenkaan ilmoiteta rotujärjestölle, joten geenitestikattavuudesta ei ole olemassa täsmällistä numerotietoa. Purenta- ja kivesvikoja esiintyy, samoin käyriä etujalkoja. Niidenkään määrästä ei ole tarkkaa tietoa, sillä muutamaan kertaan järjestettyihin terveyskyselyihin on saatu vain vähän vastauksia. Näitä ongelmia pyritään joka tapauksessa vähentämään olemalla käyttämättä tällaisia yksilöitä jalostuksessa.

Tiedonkulku rotujärjestön ja beaglen omistajien välillä ei tällä hetkellä toimi parhaalla mahdollisella tavalla, koska monet omistajat eivät ole järjestön jäseniä. Erityisesti ne omistajat, jotka eivät käytä beagleaan metsästykseen, jäävät usein järjestön toiminnan ulkopuolelle. Tämä rajoittaa ajankohtaisten asioiden ja jalostustiedon tavoitavuutta kaikille omistajille.

Beagle on edelleen varsin suosittu metsästyskoirarotu. Metsästykseen suhtaudutaan Suomessa tutkimusten mukaan hyväksyvästi, joten yhteiskunnallista painetta metsästyskoirien käyttöä vastaan ei merkittävästi ole. Paljon suurempi uhka ovat koko maassa yleistyneet sudet, jotka vaikeuttavat ajavien koirien käyttöä metsästyksessä ja susitihentymien alueilla käyttö on jo muuttunut mahdottomaksi.

2. RODUN TAUSTA

Beaglen tyyppi pienajokoirana alkoi kehittyä viimeistään 1300-luvulla Englannissa Ranskasta tuoduista kantamuodoista, ja vakiintui rotuna pari sataa vuotta myöhemmin. Englannissa beagle on ollut alun perin ja on edelleen ajuekoira. Beagleajueessa on useimmiten 10 - 30 koiraparia – koppelaa – eli 20 - 60 aikuista koiraa. Ajueilla metsästetään jänistä ja ajuetta seurataan jalan.

Beagle tunnetaan rotuna yleisesti eri puolilla maapalloa. Monissa maissa – pohjoismaat mukaan lukien – beaglea on jalostettu yksinajavaksi koiraksi, jonka kohderiista vaihtelee eri alueilla ja eri maissa erilaisista olosuhteista ja erilaisista metsästyslainsäädännöistä johtuen. Meillä beaglen pääriistaa ovat metsäjänis ja rusakko.

Suomeen rotu saapui ensimmäisen kerran yli sata vuotta sitten kun vuonna 1911 tuotiin Ruotsista englantilaista syntyä (Trinity Foot -ajueesta) oleva beaglepari, jolla teetettiin kaksi tai kolme pentuetta. Sen jälkeen nämä beaglet risteytettiin isojen ajokoirien kanssa, eikä suomalainen beagle vielä vakiintunut.

Vuonna 1956 lähettivät pankinjohtaja Tor Schaumanin (Turres kennel) pojat isälleen Suomeen Yhdysvalloista Venezuelaan muuttaneesta Rumbo-kennelistä uroksen ja kaksi narttua - äidin ja tyttären. Nämä koirat olivat vahvasti käyttökoiralinjaisia ja niiden sukutaulut olivat täynnä amerikkalaisia käyttövalioita. Molemmat tuontinartut astutettiin samaan aikaan tuodulla uroksella ja seuraavana vuonna syntyneet viisi narttupentua (ns. Turres-tytöt) ovat Suomen beaglekannan kantaäidit. Osa Turres-tytöistä kulkeutui Pietarsaaren seudulle, jossa suomalaisen beaglen jalostustyön voidaan katsoa alkaneen.

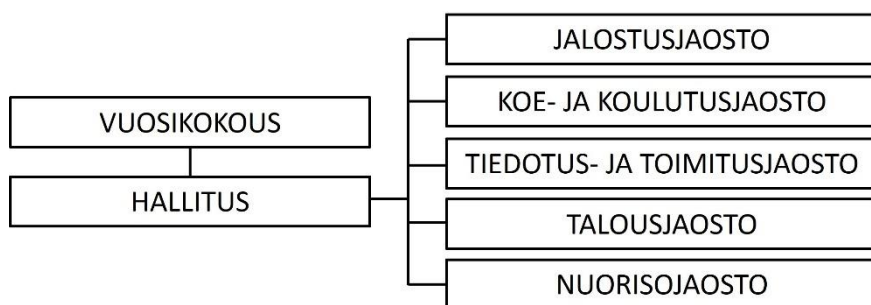
Beagle levisi Pohjanmaan ruotsinkieliseltä rannikolta vähitellen muualla maahan. Rekisteröintimäärien kasvu oli nopeaa ja saavutti huippunsa vuonna 1976, jolloin rekisteröitiin lähes 1600 beaglen pentua. Tämän jälkeen rekisteröintimäärät ovat vähitellen laskeneet niin, että tällä vuosituhannella on rekisteröity vuosittain muutamia satoja beagleja.

Varsinkin 1970-luvulla tuotiin uusia koiria myös ulkomailta, etenkin englantilaisista, näyttelybeaglein kasvatamiseen keskittyneistä kenneleistä. Edelleenkin uusia koiria tuodaan vuosittain 10-20 kappaletta, mutta rodun monimuotoisuuden kannalta yhtä merkittävää on nykyisin se, että monet narttujen omistajat ovat etsineet koiralleen parituskumppanin muista Pohjoismaista. Vaikka beagle alkoi jo 1960-luvulla yleistyä jonkin verran myös seurakoirana, on suurin osa beagleista edelleen metsästyskäytössä.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomen Beaglejärjestö perustettiin Pietarsaareissa vuonna 1961. Jäsenmäärä kasvoi 1980-luvun loppupuolelle tultaessa noin 2700:een mutta on sittemmin laskenut rekisteröintimäärien laskun myötä vähän yli tuhanteen. Beaglejärjestön jäsenyhdistyksinä toimii maan kennelpiirien alueilla 17 paikallista beagleyhdistystä.

Suomen Beaglejärjestöä johtaa vuosikokouksessa kahden vuoden välein valittava puheenjohtaja ja hallitus, johon kuuluu kaksi edustajaa kultakin neljältä lohkolta. Jalostusjaosto toimii suoraan hallituksen alaisuudessa ja siihen kuuluu puheenjohtajan lisäksi kolme jäsentä.

Kuva 1. Jalostusjaosto Suomen Beaglejärjestön organisaatiossa.

Jalostusjaoston tehtävänä on toteuttaa järjestön säännöissä asetettuja jalostustavoitteita. Jalostusjaoston tärkeimpiä tehtäviä on lisäksi jalostustiedon jakaminen jäsenistölle. Jaosto on tiedottanut ajankohtaisista asioista rotujärjestön lehdessä, kotisivuilla, sosiaalisessa mediassa ja kasvattajakirjeillä. Lisäksi on lähes vuosittain järjestetty jalostusseminaareja, jotka ovat olleet avoimia kaikille asiasta kiinnostuneille.

Kaikista beaglein omistajista vähemmän kuin joka toinen on rotujärjestön jäsen. Suurin osa beaglein omistajista jää siten jalostusneuvonnan ja muun rotujärjestöltä tulevan informaation ulkopuolelle. Järjestö pyrkii kuitenkin etsimään kanavia, joilla myös ei-jäseniä pystytään tavoittamaan.

4. RODUN NYKYTILANNE

Tässä luvussa kuvataan beaglen jalostuksellista nykytilannetta Suomessa. Analyysit ja johtopäätökset perustuvat Suomen Kennelliiton ja Suomen Beaglejärjestön tietokannoista löytyvään aineistoon.

4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja

Suomessa on tällä hetkellä viitisen tuhatta elossa olevaa beaglea. Maamme beaglekanta on lähtöisin alun perin vain viidestä nartusta, jotka lisäksi olivat keskenään lähisukulaisia. Beagle alkoi kuitenkin nopeasti saavuttaa suosiota ja suosion myötä ruvettiin maahamme tuomaan koiria myös ulkomailta – etupäässä Englannista. Vaikka beagleja on tuotu maahamme nykyisinkin vuosittain, ei niiden kautta tapahtunut verenlisäys ole kuitenkaan vaikuttanut kovin merkittävästi koko beaglekantaamme. Tämä johtuu siitä, että varsinkin viime vuosien tuonnit ovat olleet paljolti näyttelybeagleja, joita ei juurikaan ole käytetty parituskumppaneina metsästyskäytössä oleville beagleille.

MMT Katariina Mäki kuvaa koirapopulaation perinnöllistä monimuotoisuutta ja niitä rajoja, joilla riittävä monimuotoisuus on mahdollista turvata: ”Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geeniversioiden (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

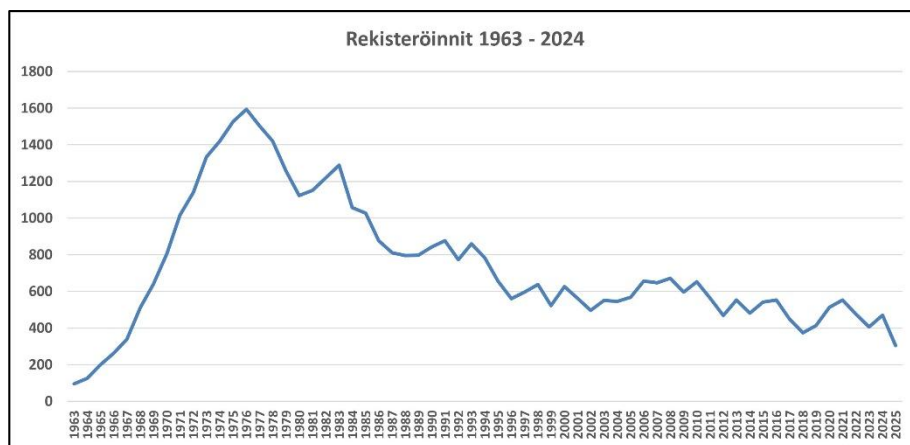
Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään puolet syntyvistä koirista, tai pentuekoko huomioiden se rodun osuus, joka saadaan jakamalla luku 2 rodun keskimääräisellä pentuekoolla. Jos rodun pentuekoko on vaikkapa 5, jalostukseen tulisi käyttää 40 % rodun koirista.

Monimuotoisuutta turvaava rajoitus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa 5 % ja suurilukuisissa 2-3 % suhteessa rodun neljän vuoden rekisteröinteihin. Yhdessäkään rodussa ei yhdellä yksilöllä saisi olla enempää kuin 100 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % suhteessa neljän vuoden rekisteröinteihin. Esimerkiksi vuosina 2021–2025 beagleja rekisteröitiin 2216 pentua, joten yksilön jälkeläisten määräksi ensimmäisessä polvessa suositellaan enintään 44–66 pentua (2–3 %) ja toisessa polvessa 88–132 pentua (4–6 %).

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

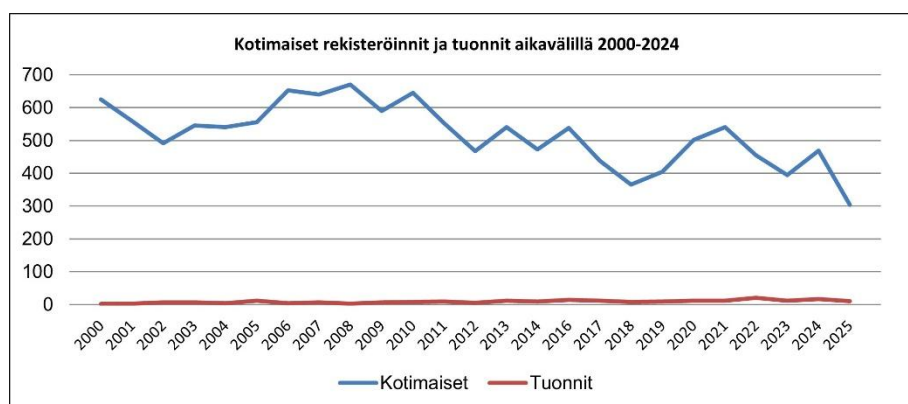
1960-luvun alussa Suomessa rekisteröitiin beagleja korkeintaan muutamia kymmeniä pentuja vuodessa. Rekisteröintimäärät kasvoivat hyvin nopeasti saavuttaen huippunsa 1970-luvun puolella välissä. Samaan aikaan maahan tuotiin myös paljon uusia koiria. Rodun liian nopea yleistymisen merkitsi kuitenkin metsästysominaisuuksien heikkenemistä. Koirien omistajat eivät enää olleet tyytyväisiä koiriinsa ja rekisteröintimäärät lähtivät nopeaan laskuun päätyäkseen 1990-luvun puoleen väliin tultaessa noin 500 - 600 rekisteröintiä vuodessa (kuva 2). Kuluvalla vuosikymmenellä rekisteröintimäärät ovat edelleen laskeneet, mutta laskuvauhti on aiempaan verrattuna selvästi hidastunut.

Vaikka metsästyskäytössä olevat beaglet ja muut harrastus- ja seurakoirabeaglet eroavatkin toisistaan monesti jo sukutauluiltaan, ei niiden rekisteröintimääriä voi kuitenkaan esittää erillisinä, sillä raja ei ole täysin jyrkkä

Kuva 2. Beaglein rekisteröintimäärien kehitys aikavälillä 1963 - 2025. Lähteet: Suomen Beaglejärjestön tietokanta ja SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Tuontikoirien prosentuaalinen osuus kaikista rekisteröinneistä on viime vuosikymmeninä hiukan lisääntynyt tuontien merkityksen ollessa kuitenkin edelleen varsin vähäinen (kuvat 3 ja 4).

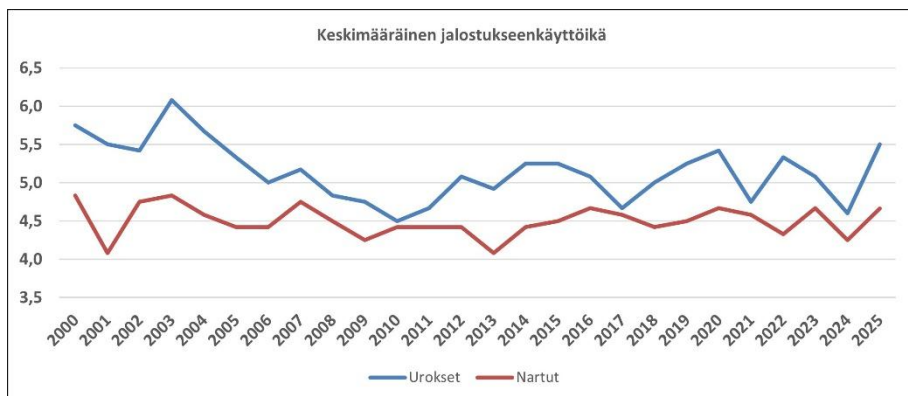

Kuva 3. Rekisteröinnit ja tuonnit aikavälillä 2000 - 2025. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026

Kuva 4. Tuontikoirien prosentuaalinen osuus rekisteröinneistä aikavälillä 2000 - 2025. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Koirien jalostukseenkäyttöikä on laskenut urosten osalta tällä vuosituhanella. Narttujen jalostukseenkäyttöikä on sen sijaan pysynyt suunnilleen samana (kuva 5). Jalostukseenkäyttöikää voidaan käyttää arviona rodun keskimääräisestä sukupolven pituudesta, joka beaglella on näin ollen noin viisi vuotta.

Kuva 5. Urosten ja narttujen keskimääräinen jalostukseenkäyttöikä aikavälillä 2000 - 2025. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

MMT Katariina Mäki määrittelee sukusiitoksen ja sukusiitosasteen merkityksen koiran jalostuksessa:

"Sukusiitoksessa uros ja narttu ovat toisilleen läheisempää sukua kuin serkukset. Sukusiitosaste tai prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, resessiiviset alleelit pysyvät valitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiin tuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä. Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu tismalleen saman taustainfon perusteella.

Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 prosentin"

Sukusiitosasteen kehitystä kuvaava diagrammi (kuva 6) osoittaa sukusiitosasteen vähentyneen selvästi tällä vuosituhanhannella. Syy sukusiitosasteen laskuun on todennäköisesti siinä, että kasvattajat ovat yhä enenevässä määrin tottuneet käyttämään jalostusvalinnoissaan apuna järjestön ja Kennelliiton internet-sivujen tietokantoja ja niiden sisältämiä virtuaaliparitusmahdollisuuksia, jotka ilmoittavat suunnitellun pentueen tulevan sukusiitosasteen. Kasvattajat ovat selvästi haluttomia toteuttamaan sellaisia yhdistelmiä, joissa sukusiitosaste nousee kovin korkeaksi.

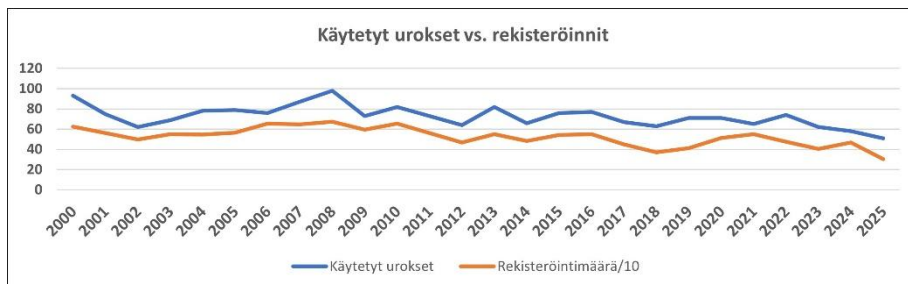
Beaglejärjestön tietokanta ja Kennelliiton tietokanta antavat monesti samalle koiralle erilaisia sukusiitosasteen arvoja. Tämä johtuu siitä, että beaglejärjestön tietokanta sisältää rekisteritiedot myös ruotsalaisbeagleista. Jos koiran sukutaustalla on ruotsalaiskoira, pystyy Beaglejärjestön tietokanta ottamaan myös näiden koirien taustat huomioon sukusiitosastetta laskettaessa ja sukusiitosasteen lukuarvo muodostuu suuremmaksi kuin Kennelliiton tietokannasta perusteella tehdyssä laskennassa. Yksittäisten koirien sukusiitosprosentteja tärkeämpää on rodun kannalta kuitenkin koko rodun keskimääräinen sukusiitosaste, joka näyttää vakiintuneen noin kahteen prosenttiin.

Kuva 6. Keskimääräisen sukusiitosasteen kehitys beaglella aikavälillä 2000 – 2025. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

4.1.2 Jalostuspohja

Metsästyskoiraroduissa pyritään käyttämään jalostukseen vain niitä koirayksilöitä, joita pidetään metsästysominaisuuksiltaan rodun keskiarvoa parempina. Läheskään aina käyttöominaisuuksia ei ole virallisesti dokumentoitu esimerkiksi käyttökoetuloksina, vaan nartun omistajalle riittää omakohtainen kokemus beagleuroksen jäniksenajotaipumuksista. Kuluvalle vuosituhannella on jalostukseen käytetty vuosittain 50 - 100 eri beagleurosta niin, että käytettyjen urosten määrä on ollut suoraan suhteessa rekisteröintien määrään (kuva 7).

Kuva 7. Jalostukseen käytettyjen urosten määrä suhteessa rekisteröintimääriin. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Asiaa voidaan tarkastella myös urosten jalostuskäyttönä sukupolvittain (kuva 8). Sukupolven pituus Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmässä on neljä vuotta. Siten esimerkiksi vuoden 2020 luvut on laskettu aikajakson 2017 - 2020 perusteella. Tälläkin tavoin tarkasteltuna seuraa käytettyjen urosten määrä rekisteröintimääriä.

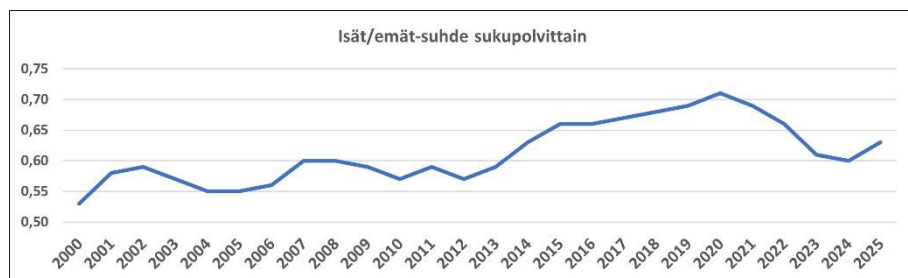
Kuva 8. Jalostukseen käytettyjen urosten määrä sukupolvittain. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Myös jalostukseen käytettyjen narttujen määrä on luonnollisesti vähentynyt samassa suhteessa rekisteröintimäärien vähenemisen kanssa. Tämä muutos näkyy myös silloin kun tarkastellaan jalostukseen käytettyjen narttujen määrää sukupolvittain (kuva 9).

Kuva 9. Jalostukseen käytettyjen narttujen määrä sukupolvittain tarkasteltuna. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

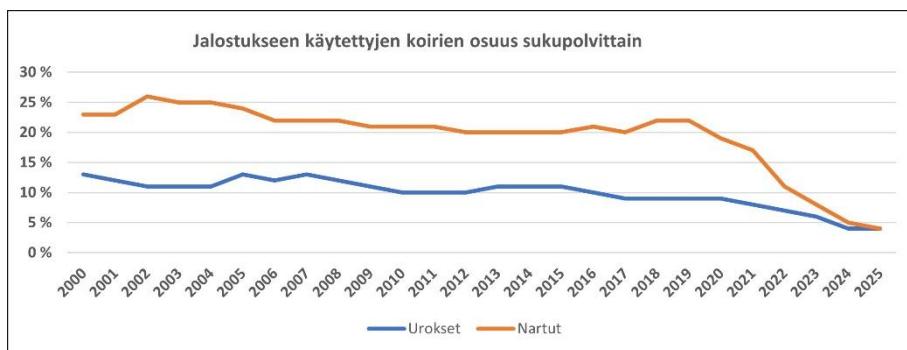
Suomalaisen beaglepopulaation isät/emät-suhde on muuttunut - joskin hitaasti - tällä vuosituhannella. Muutoksen suunta on ollut perinnöllisen monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta positiivinen (kuva 10). Muutos kuvastaa samalla sitä, että paljon jalostukseen käytettyjä ns. matadoriuroksia ei viime aikoina ole ollut.

Kuva 10. Isät/emät-suhteen vuosittainen muutos sukupolvittain tarkasteltuna aikavälillä 2000 - 2025. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Jalostukseen käytettyjen koirien määrä on aina pienempi kuin koirien kokonaismäärä – myös sukupolvittain asiaa tarkasteltaessa. Koska koko populaation geneettisen monimuotoisuuden säilyttäminen on tärkeää, tulisi jalostusmateriaalin käytön olla mahdollisimman tasaista. Käyttöominaisuuksiin perustuvat jalostusvalinnat eivät saisi kaventaa monimuotoisuutta liiallisesti tai ohjata jalostusta liian yksipuolisesti.

Kuvassa 11 on jalostukseen käytettyjen koirien osuus kaikista sukupolvensa koirista aikavälillä 2000 – 2025. Kuvaa katsottaessa on muistettava se, että nuoremmen pää sukupolvien koiria tullaan vielä tulevaisuudessa käyttämään jalostukseen. Toisin sanoen noin viimeisen kuuden vuoden arvot tulevat muuttumaan, sitä enemmän mitä nuoremmista sukupolvista on kyse.

Kuva 11. Jalostukseen käytettyjen koirien osuus koko koiramäärästä sukupolvittain. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Kuvan 11 perusteella ei ole havaittavissa, että beagleurosten tai –narttujen jalostuskäyttö olisi kasaantunut liian voimakkaasti vain pieneen yksilömäärään

MMT Katariina Mäki:

”Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Rodun monimuotoisuutta voidaan arvioida myös molekyyligeneettisesti, esimerkiksi immuunijärjestelmää säätelevien DLA-haplotyyppien lukumäärän ja heterotsygotian perusteella.

Tehollinen koko kertoo kuinka monen yksilön geeniversioita tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun perinnöllinen vaihtelu koostuu 50 eri koiran geeniversioista. Mitä pienempi tehollinen koko, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa, ja sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu. Tehollinen koko arvioidaan aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla neljä ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enimmillään neljä kertaa jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä.

Paras tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen. Jos aineisto ei ole sukupuultaan tarpeeksi täydellinen, voidaan käyttää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentaa, joka on käytössä myös Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä. Tämä antaa kuitenkin tehollisesta koosta suuren yliarvion, koska siinä oletetaan, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät.

Jos sukusiitosasteen kasvunopeuteen perustuva tehollinen koko on alle 50 - 100, rodusta häviää geeniversioita niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä niitä kertaalleen jalostukseen. Toisaalta suurimmalla osalla rodustamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahamme ”uutta verta”. Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan.”

Kuvassa 12 esitetty beaglen tehollisen populaatiokoon kehitys 2000-luvulla perustuu Koiranetin jalostustietojärjestelmästä saatavaan aineistoon. Kuten edellä olevasta Mäen tekstistä ilmenee, ovat diagrammin pystyakselin luvut yliarvioita johtuen siitä, että jalostukseen käytetyt beaglet ovat hyvin usein sukua toisilleen. Lukuarvojen sijasta merkityksellistä onkin käyrän muoto. Koska laskenta perustuu jalostukseen käytettyjen koirien osuuteen sukupolvestaan, tulee käyrän oikeanpuoleinen pää muuttumaan vuosien myötä voimakkaasti. Siitä huolimatta pienentää rekisteröintimäärien lasku väistämättä myös tehollista populaatiokokoa.

Kuva 12. Tehollisen populaatiokoon kehitys. Laskentapeusteena on käytetty jalostuskoirien osuutta sukupolvestaan. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Kun tarkastellaan tehollista populaatiokokoa suhteessa sen teoreettiseen maksimiin (kuva 13), nähdään koiria käytetyn tällä vuosituhanella jatkuvasti aiempaa tasaisemmin jalostukseen. Muutos ei ole kuitenkaan kovin suuri.

Kuva 13. Tehollisen populaatiokoon osuus teoreettisesta maksimista ja sen kehitys kuluulla vuosituhanella. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Kun aiemmin oli tapana suosia jalostuksessa menestyneimpiä uroksia, niiden jälkeläisten lukumäärät kohosivat reilusti nykyisiä suosituksia suuremmiksi. Nytemmin tällaisia ns. matadoriuroksia ei valistuneisuuden lisäynnyttyä ole enää päässyt muodostumaan. Silti muutamilla eniten käytetyillä uroksilla on edelleen jälkeläisiä tarpeettoman paljon suhteessa syntyvien koirien määrään.

Taulukossa 1 on lueteltu tarkastelujaksolla 2016–2025 kaksikymmentä jalostukseen eniten käytettyä urosta. Yhteensä nämä urokset ovat tuottaneet 21 % tarkastelujaksolla syntyneistä pennuista. Näistä uroksista 75 % on käynyt ajokokeessa ja joka toinen on saavuttanut tulostensa perusteella käyttövalion arvon. Yhteensä 67 urosta tarvittiin tuottamaan tarkastelujakson pennuista 50 %.

Taulukko 1. Aikavälillä 2016 - 2025 jalostukseen eniten käytetyt urokset. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

	Uros	Syntymävuosi	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
			Pentueita	Pentuja	%-osuus	Kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	TÄPLÄ	2013	24	119	2,71 %	3 %	13	60	24	119
2	HAUTAPAKAN HISKI	2015	14	68	1,55 %	4 %	5	27	14	68
3	CARNELIAN'S VIKTOR	2014	13	66	1,50 %	6 %	7	22	13	66
4	STORY TO TELL KROLEWSKA ZGRAJA	2019	9	55	1,25 %	7 %	1	6	9	55
5	RAVASGANG'S PEARL BAILEY	2022	9	53	1,21 %	8 %	0	0	9	53
6	KÄENKUKKULAN VICTOR	2013	8	51	1,16 %	9 %	10	68	8	51
7	HIGHWAY'S FELLOW	2013	8	47	1,07 %	10 %	9	51	8	47
8	PERÄPÖKSÄN ROOPE	2016	8	47	1,07 %	12 %	2	13	8	47
9	MEHTOKUMMUN AIRO	2014	9	46	1,05 %	13 %	19	100	9	46
10	TAVAJIS BASSO	2018	6	44	1,00 %	14 %	4	16	6	44
11	PELKKIKANKAAN ROMMI	2019	9	44	1,00 %	15 %	5	22	9	44
12	HESSIN ROBERT	2013	9	41	0,93 %	16 %	6	28	11	46
13	POTE	2014	7	41	0,93 %	16 %	2	9	7	41
14	PERÄPÖKSÄN PAUKKU	2016	9	41	0,93 %	17 %	6	20	9	41
15	SHORTLAKE BANZO	2014	8	40	0,91 %	18 %	2	13	8	40
16	HELISALON URHO	2017	8	39	0,89 %	19 %	2	9	8	39
17	TERVAPEKAN JULIUS	2018	7	39	0,89 %	20 %	5	30	7	39
18	BEIGHLEIGHS RICK O'SHAE	2017	8	39	0,89 %	21 %	10	56	8	39
19	PERÄPÖKSÄN POJU PIMPULAN POIKA	2016	9	37	0,84 %	22 %	11	59	9	37
20	SIMONALAND ENERGY TOP	2019	10	36	0,82 %	23 %	2	11	10	36

Metsästyskoiraroduille on tyypillistä, että toisen polven jälkeläisten määrä ei juurikaan korreloi ensimmäisen polven jälkeläisten määrään (taulukko 2). Syynä on se, että siitosuroksen suku ei jatku, mikäli jälkeläiset eivät ole täyttäneet metsästysominaisuuksiltaan niille asetettuja toiveita. Hyvin usein onkin niin, että huippuluokan käyttökoiraus osoittautuu periyttäjänä vain keskinkertaiseksi.

Taulukko 2. Kaksikymmentä aikavälillä 2016 – 2025 käytettyä urosta toisen polven jälkeläisten määrän mukaisessa enemmisyysjärjestyksessä. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

	Uros	Syntymävuosi	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
			Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	JÖÖTI	2006	3	17	0,39 %	56 %	54	270	14	66
2	BENY	2005	1	4	0,09 %	95 %	39	220	24	122
3	HAMITAN JERI	2010	4	25	0,57 %	41 %	37	196	16	84
4	FERDINAND	2007	1	5	0,11 %	91 %	38	166	10	50
5	HESSIN UNIIKKI	2009	1	4	0,09 %	95 %	30	157	12	63
6	ERÄSOINNUN PILKKU	2010	5	24	0,55 %	46 %	29	141	13	69
7	MÄKI-HAUKUN ROOPE	2004	1	7	0,16 %	83 %	24	131	14	61
8	SCENTINI THE AVIATOR	2004	1	8	0,18 %	78 %	40	130	9	47
9	HAMITAN HEMPPA	2009	2	12	0,27 %	67 %	23	127	12	56
10	SAKIN TOPI	2004	1	6	0,14 %	86 %	24	127	11	60
11	ASTALAN SÄLLI	2010	5	19	0,43 %	53 %	25	123	8	37
12	ASTALAN PELIMERKKI	2008	1	5	0,11 %	91 %	18	109	8	47
13	MEHTOKUMMUN AIRO	2014	9	46	1,05 %	13 %	19	100	9	46
14	RUKA-AHON HERO	2013	6	25	0,57 %	43 %	18	99	6	25
15	KUOPUSMAA SISU	2013	4	22	0,50 %	49 %	18	90	6	36
16	HUUHKAJAN NERO	2008	1	8	0,18 %	78 %	15	88	5	37
17	IFAN	2008	1	3	0,07 %	98 %	18	83	5	22
18	REPOKASAKAN RÖLLI	2007	1	7	0,16 %	83 %	15	78	7	41
19	KÄENKUKKULAN VICTOR	2013	8	51	1,16 %	9 %	10	68	8	51
20	AJO	2011	2	10	0,23 %	73 %	14	68	4	23

Metsästyskoirien jalostuksessa pyritään periaatteessa käyttämään sellaisia koiria, jotka ovat kokeissa osoittautuneet hyviksi käyttökoiriksi. Eniten jalostukseen käytettyjen beaglenarttujen (taulukko 3) kohdalla tämä ei kuitenkaan käytännössä toteudu. Tarkastelujakson 2015 - 2024 aikana kahdestakymmenestä eniten jalostukseen käytetystä nartusta vain alle puolet on käynyt vähintään kerran ajokokeessa ja niistä vain yksi on valioitunut ja yksi on erikoiskantakirjassa. Se, että koira ei ole näyttänyt ominaisuuksiaan ajokokeessa, ei kuitenkaan automaattisesti tarkoita sitä, että se olisi kokeissa käyneitä koiria huonompi käyttöominaisuuksiltaan, mutta taulukon 3 nartuissa on useita koiria, joita ei käytetä lainkaan metsästyksessä.

Taulukko 3. Aikavälillä 2016 - 2025 jalostukseen eniten käytetyt 20 narttua. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

	Narttu	Syntymävuosi	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
			Pentueita	Pentuja	%-osuus		Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	CARDIEM COLOURS FOREVER	2015	4	35	0,80 %		2	7	4	35
2	HAUTAPAKAN NUPPU	2015	5	30	0,68 %		4	29	5	30
3	MIDIAN'S MAHTAVA MATAMI	2017	5	30	0,68 %		10	55	5	30
4	TULISALON PEGASUS	2018	5	30	0,68 %		0	0	5	30
5	CARDIEM COLOURS WILL GLOW	2015	4	27	0,61 %		3	5	4	27
6	ASTA	2012	4	27	0,61 %		2	13	4	27
7	KONTTIKUUSEN MIMMI	2012	4	26	0,59 %		2	12	4	26
8	MALISKAN TÄHTI	2015	4	26	0,59 %		1	1	4	26
9	CARDIEM CALIFORNIA FOULARD	2015	5	25	0,57 %		0	0	5	25
10	MIDIAN'S NOITA-AKKA	2019	5	24	0,55 %		6	31	5	24
11	LEEDS SIMPATICA PS	2018	3	23	0,52 %		0	0	3	23
12	PERÄPÖKSÄN PIIKA	2014	3	23	0,52 %		4	21	3	23
13	WALENTYNKA LA LU RIQUEZA	2014	3	22	0,50 %		12	57	3	22
14	LEMMENLAAKSON LOTTA	2013	5	22	0,50 %		5	24	5	22
15	HAUTAPAKAN ENNI	2019	3	22	0,50 %		2	9	3	22
16	REISSUMIEHEN LILI	2018	3	22	0,50 %		3	14	3	22
17	NORSBÄCKENS ISA	2016	3	21	0,48 %		2	5	3	21
18	CARDIEM SIXTH SENSE	2013	4	21	0,48 %		8	45	4	21
19	METSÄKASTEEN ELNA	2013	3	20	0,46 %		3	17	3	20
20	SATU	2015	3	20	0,46 %		4	17	3	20

Taulukoiden 1-3 koirien vaikutus beaglen perimään on siis ollut huomattava. Vaikutus voimistuu, kun otetaan huomioon se, että osa yleisimmin jalostukseen käytetyistä koirista on toisilleen varsin läheistä sukua. Taulukoiden koirien osalta lähisukulaisuudet ovat seuraavat:

Täplä on Eräsoinnun Pilkun poika.

Hautapakan Hiski on Ifanin poika.

Käenkukkulan Victor on Hamitan Jerin poika.

Peräpöksän Roope, Paukku ja Poju Pimpulan Poika ovat täyssisaruksia.

Highway's Fellow on em. Peräpöksän veljesten puolisisar.

Eräsoinnun Pilkun ja Astan isä on Beny.

Pelkkikankaan Rommi on Mehtokummun Airon poika.

Helisalon Urho on Täplän poika.

Pote on Mäki-Haukun Roopen poika.

Tervapekan Julius on Ruka-Ahon Heron poika.

Cardiem Colours Forever ja Cardiem Colours Will Glow ovat täyssisaruksia.

Hautapakan Enni on Hautapakan Nupun tytär.

Midian's Noita-akka on Midian's Mahtavan Matamin tytär.

Reissumiehen Lili on Käenkukkulan Victorin tytär.

Norsbäckens Isa on Ruka-Ahon Heron tytär.

Lisäksi on huomioitava, että taulukoissa 1 - 3 esiintyvillä koirilla on paljon yhteisiä jälkeläisiä. Tähän tulee kiinnittää tarkoin huomioita tulevaisuudessa, käytännössä jalostusyhdistelmien sukusiitos- ja sukatokertoimia tarkkailemalla.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Vaikka beaglen varhaisimmat juuret juontavatkin Manner-Eurooppaan, voidaan Englantia pitää silti perustelusti rodun kotimaana. Vain osa englantilaisista beagleista on Englannin kennelklubin rekisterissä, ajuebeaglet rekisteröidään muualla. Tästä syystä ei ole olemassa myöskään koottua tietoa englantilaisista beagleista ja niiden sukulinjoista. Kennelklubiin on viimeksi kuluneen kymmenen vuoden aikana rekisteröity yleensä noin kaksi tuhatta beaglea vuodessa, mutta parin viime vuoden aikana rekisteröintiluvut ovat lähes puolittuneet.

Yhdysvalloissa AKC:n (American Kennel Club) rekisteröintitilastojen mukaan beagle on sijoittunut vuosittain kymmenen suosituimman koirarodun joukkoon. Koska AKC ei julkaise tarkkoja rekisteröintilukuja, voidaan ainoastaan sanoa, että vuotuiset rekisteröintiluvut ovat luultavasti parinkymmenen tuhannen luokkaa.

Ruotsissa ja Norjassa koirat rekisteröidään kunkin maan kennelliiton rekistereihin, joiden luvut ja tilastot ovat kaikille avoimia. Ruotsissa beaglen suosio on kuluvalle vuosituhanella pysynyt varsin tasaisena vuosittaisten rekisteröintimäärien vaihdellessa 250 – 350: välillä. Myös Norjassa rekisteröidään vuosittain keskimäärin n. 300 beaglea.

Kaikissa edellä mainituissa maissa beagle on rotuna jakautunut käyttökoiriin ja muihin harrastus-/seurakoiriin. Englannissa raja on hyvin jyrkkä ja pohjoismaista Suomessa selvä. Ruotsissa ja Norjassa raja ei ole yhtä helpposti määritettävissä, mutta myös näissä maissa suurin osa harrastajista korostaa jalostusvalinnoissaan metsästysominaisuuksia. Keski- ja Etelä-Euroopan maista ei ole olemassa tarkkoja tietoja, mutta luultavasti metsästysbeaglein osuudet kaikista ovat vähäisiä.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Beaglen rekisteröintimäärät Suomessa olivat 2000-luvulle tultaessa pudonneet 1970-luvun huippuvuosista keskimäärin 500 - 650 pentuun vuodessa. Sitten rekisteröintimäärien väheneminen on hidastunut, mutta edelleen rekisteröintimäärät ovat vuosittaisista vaihteluista huolimatta vähentyneet selvästi. Maahan on tuotu koiria viime vuosina vain vähän, 10 - 20 koiraa vuodessa. Tuontikoiria suurempi merkitys on ollut sillä, että yhä useampi kasvattaja on viime vuosina vierailut astutusmatkalla Ruotsissa tai Norjassa. Pohjoismainen jalostusyhteistyö on ollut suunnitelmallista ja sen tueksi on jaettu myös terveystietoja.

Suomalaisbeaglet ovat paljolti metsästyskäytössä mutta noin kolmannes beagleista on joko seurakoiria tai muussa harrastuskäytössä. Muussa kuin metsästyskäytössä olevat beaglet eroavat monesti myös sukutaustoiltaan metsästysbeagleista. Suomalainen metsästysbeaglekanta on saanut alkunsa pienestä koiramäärästä ja vielä tänäkin päivänä ovat varsinkin ajokokeissa käyvät koirat vahvasti sukua toisilleen.

Koirien jalostukseenkäyttöikä on ollut viime aikoina lievässä laskussa. Lasku on vähäinen mutta mikäli kehitys jatkuu, vaikuttaa se rodun laskennalliseen sukupolven pituuteen. Nuorten koirien käytössä on hyviä ja huonoja puolia. Huonona puolena on se, että mahdolliset perinnölliset sairaudet eivät välttämättä ole ehtineet tulla jalostuskoirissa ilmi ennen niiden siitoskäyttöä. Hyvänä puolena on se, että jälkeläisten metsästysominaisuudet ehtivät tulla ilmi vanhempien ollessa vielä jalostuskäytöissä. Merkittäviä perinnöllisiä vikoja ja sairauksia on beaglessa kuitenkin vähän, joten nuorten koirien jalostuskäytön hyvät puolet näyttävät olevan huonoja puolia merkityksellisempiä. Rodun keskimääräinen sukusiitosaste on asettunut viime vuosina 2 - 2,5 %:n tuntumaan.

Rodun tehollinen populaatiokoko on pienentynyt 2000-luvulla rekisteröintimäärien laskun myötä. Rodun laskennallisesti suurimmasta mahdollisesta populaatiokoosta on ollut viime aikoina käytössä noin 40 %. On kuitenkin muistettava, että Koiranetin tehollisen populaatiokoon laskentakaava ei ota huomioon sitä, että pentuekoot vaihtelevat eikä sitä, ovatko jalostuskoirat olleet enemmän sukulaisia keskenään kuin rodun yksilöt keskimäärin.

Isät/emät-suhde on kuluvalle vuosituhannella muuttunut niin, että jalostukseen on käytetty yhä useampaa urosta. Suunta on positiivinen, mutta koko tarkastelujakson alussakaan ei ollut merkittävää jalostuskäytön keskittymistä vain joillekin uroksille.

Noin joka viides beaglenarttu saa elämänsä aikana vähintään yhden pennun. Uroksista jälkeläisiä on noin kymmenellä prosentilla. Samojen paritusyhdistelmien toistaminen on rodussa ollut harvinaista. Vielä viime vuosinakin on toistoja kuitenkin tehty, muutamissa tapauksissa samaa yhdistelmää on käytetty jopa viisi kertaa.

Samojen urosten liikakäyttöä voidaan arvioida joko suoraan pentumäärinä tai niin, että tarkastellaan lisäksi uroksen itsensä ja sen jälkeläisten laatua koetulosten perusteella. Jälkimmäistä tarkastelutapaa vaikeuttaa se, että vain pieni osa koirista käy yleensäkin kokeissa ja että koiran tulisi käydä kokeessa useita kertoja, jotta sen ominaisuuksista voisi saada käsityksen. Esimerkiksi viimeisen kymmenen vuoden aikana eniten käytettyjen urosten jälkeläisistä on keskimäärin vain n. 2 % käynyt kokeissa vähintään kolme kertaa.

Pentumääriin perustuvaa laskennallista liikakäyttöä ei juurikaan esiinny. Taulukossa 4 on tarkasteltu viimeisimmän sukupolven (5 vuotta, aikaväli 2021-2025) pentujen isäuroksia niin, että taulukossa on kymmenen eniten käytettyä urosta. Vain eniten käytetyn uroksen ensimmäisen polven jälkeläisten osuus ylittää 2-3 %:n enimmäissuosituksen, muiden jälkeläismäärät pysyvät enimmäissuosituksessa tai jäävät sen alle.

Taulukko 4. Aikavälillä 2021-2025 eniten jalostukseen käytetyt urokset ja niiden jälkeläismäärät ensimmäisessä ja toisessa jälkeläispolvessa sekä ensimmäisen sukupolven pentueiden kokonaismäärä. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

	Uros	Tilastointiaikana		% -osuus	kumulat.%	Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja			Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	CARNELIAN'S VIKTOR	13	66	3,08 %	3 %	7	22	13	66
2	TÄPLÄ	11	59	2,75 %	6 %	13	60	24	119
3	RAVASGANG'S PEARL BAILEY	9	53	2,47 %	8 %	0	0	9	53
4	TAVAJS BASSO	6	44	2,05 %	10 %	4	16	6	44
5	STORY TO TELL KROLEWSKA ZGRAJA	7	42	1,96 %	12 %	1	6	9	55
6	POTE	7	41	1,91 %	14 %	2	9	7	41
7	PELKKIKANKAAN ROMMI	8	40	1,86 %	16 %	5	22	9	44
8	TERVAPEKAN JULIUS	7	39	1,82 %	18 %	5	30	7	39
9	PERÄPÖKSÄN ROOPE	6	36	1,68 %	20 %	2	13	8	47
10	SIMONALAND ENERGY TOP	10	36	1,68 %	21 %	2	11	10	36

Taulukon 4 uroksista ei löydy täyssisaruksia tai jälkeläisiä suoraan alenevassa polvessa. Näyttää siis siltä, että populaation jalostuspohjan kaventuminen liittyy rekisteröintimäärien pienenemiseen, ei niinkään siitoskoirien epätasaiseen käyttöön.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

Seuraavissa luvuissa käsitellään koirien käyttäytymistä ja käyttöominaisuuksia käytännön syistä niin, että osa tiedoista on omistajien itsensä käsityksiä ja osa on ajokokeissa dokumentoitua tietoa. Heterogeenisestä lähdemateriaalista huolimatta käsityksiä beaglen luonteesta ja käyttöominaisuuksista voidaan pitää varsin luotettavina.

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä käyttötarkoituksesta

Beaglen rotumääritelmä uudistettiin vuonna 2012 ja siinä mainitaan luonteesta, käyttäytymisestä ja käyttötarkoituksesta seuraavaa:

”Iloinen ajava koira, jonka pääasiallinen tehtävä on jäniksen ajaminen hajujälkeä seuraamalla. Rohkea ja hyvin aktiivinen, sisukas ja määrätietoinen. Valpas, älykäs, tasapainoinen ja ystävällinen. Ei vihainen eikä arka.”

Rotujärjestön tarkoituksena on edistää beaglen kasvatusta sekä parantaa rotumääritelmän mukaista ulkomuotoa ja metsästyskelpoisuutta.

Beaglejärjestön ensimmäiset säännöt ovat vuodelta 1961. Sitten sääntöjä on muutettu tarvittavilta osin, mutta järjestön tavoitteet vaalia beaglen metsästysominaisuuksia ovat pysyneet tähän päivään saakka muuttumattomina.

4.2.2 Jakautuminen käyttö- ja näyttelylinjoihin

Beagle on jakautunut varsin selvästi käyttö- ja näyttelylinjaisiin koiriin. Ensin mainittuja on enemmistö. Linjakako ei kuitenkaan ole rodussa aina selkeä, eikä koiran ulkomuodosta voi välttämättä päätellä kumpaan linjaan se kuuluu. Metsästyslinjaisissakin on erittäin hyvin näyttelyssä menestyviä koiria.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Beaglella ei ole PEVISA-ohjelmaa.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Beagle on ollut paljon tieteellisen tutkimuksen kohteena. Se johtuu pääasiassa siitä, että beagle on yleinen laboratoriokoira johtuen sen pienestä koosta, sopeutuvuudesta ja vähäisestä aggressiivisuudesta. Tutkimukset ovat olleet enimmäkseen lääketieteellisiä, mutta myös esimerkiksi pennun kehityksen kriittisiä vaiheita ja koiran käyttäytymistä on tutkittu beaglein avulla.

Käyttäytymistutkimuksissa (ks. lähdeluettelo) on todettu beaglen olevan keskimääräistä tunteikkaampi (sensitive) rotu, jossa esiintyy vain vähän aggressiivisuutta. Luonteenomaista beaglelle on huono koulutettavuus ja lisäksi on todettu pakonomaisen alistamisen ja toiminnan rajoittamisen herättävän koirassa vastarintaa ja levottomuutta.

Viimeksi kuluneen kymmenen vuoden aikana on MH-luonnekuvauksessa käynyt kaksi ja luonnetestauksissa 17 beaglea. Määrä on liian vähäinen, jotta tulosten perusteella voitaisiin tehdä johtopäätöksiä rodun keskimääräisestä luonteesta.

Luonnetestattuja beagleja 1996 – 2025 on yhteensä 50. Luonnetestin valossa beaglet ovat keskimäärin hieman pehmeitä ja hermorakenteeltaan hieman rauhattomia. Temperamenttiltaan testatut ovat olleet pääsääntöi-

sesti kohtuullisen vilkkaita. Myös vilkkaaksi arvioituja on joitakin. Beaglet ovat lähes poikkeuksetta hyvän-
tahtoisia, luoksepäästäviä ja avoimia. Laukauksien osalta beaglet ovat laukausvarmoja, joskin testatuissa on
myös joitakin laukauskokemattomia.

Beaglejärjestön jalostusjaosto on neljä kertaa toteuttanut ns. beagletutkimuksen. Kyselytutkimus kohdistettiin
kolmena ensimmäisenä kertana niille koiranomistajille, joiden koirat täyttivät kyselyn toteuttamisvuoden ai-
kana neljä vuotta. Ajatuksena on ollut, että noin neljävuotias koira on jo niin kypsä, että omistajille on muo-
toutunut käsitys koiransa ominaisuuksista. Toisaalta sairauksien tai tapaturmien kautta menehtyneiden koirien
osuus on tuossa ikäluokassa vielä pieni. Neljännellä kerralla kyselyyn osallistumista ei rajattu.

Ensimmäinen beaglekysely toteutettiin vuonna 1979, seuraavat vuosina 1993, 2007 ja 2017. Jälkimmäisissä
kyselyissä tietoja haettiin niin, että vastaukset olivat mahdollisimman vertailukelpoisia aiempien kyselyjen
tuloksiin. Yhteensä lähes neljäkymmenen vuoden aika kyselyjen välillä antaa viitteitä siitä, mihin suuntaan
rotu on kehittynyt tai kehittymässä. Tutkimustuloksista on raportoitu Suomen Beagle –lehdessä ja rotujärjestön
internet-sivuilla (Koivu 1980a, 1980b, 1981, Särnä 1993, 1994a, 1994b, 1995, Kilpeläinen 2008, Kilpeläinen
2018).

Kaikissa kyselytutkimuksissa on käynyt ilmi, että yleisin luonteen virhe koirissa on ollut arkuus, jota on kui-
tenkin esiintynyt häiritsevässä määrin vain muutamalla prosentilla vastaajien beagleista. Myös vihaisuudesta
on ollut mainintoja, mutta niiden määrä on ollut hyvin pieni. Merkittäviä muutoksia koirien luonteessa ei näi-
den tutkimusten perusteella näytä tapahtuneen. Yhdeksän kymmenestä beaglen omistajasta on kaikissa kyse-
lytutkimuksissa ollut täysin tyytyväinen koiraansa kotikoirana. Merkittäviä sukupuolten välisiä eroja ei ole
ollut nähtävissä.

Kennelliitossa ei ole kirjattuna yhtään vuosina 2019-2024 tehtyä ilmoitusta beaglein aggressiivisesta käyttäy-
tymisestä koiratapahtumissa (näyttelyissä tai kokeissa). Kautta aikojen Koiranetin kuolinsyytilastoihin on mer-
kitty 39 beaglelle lopetuksen syyksi käytös- tai käyttäytymishäiriöt. Tämä sisältää erilaisia käytöshäiriöitä.
Yhteensä kuolinsyy- tai -ikämerkintä on kirjattu 2274 koiralle eli käytöshäiriö on erittäin harvinainen lopetus-
syy beaglelle (1,7 %).

Rotumääritelmän luonnehdinta ”*Rohkea ja hyvin aktiivinen, sisukas ja määrätietoinen. Valpas, älykäs, tasa-
painoinen ja ystävällinen. Ei vihainen eikä arka.*” näyttääkin toteutuvan hyvin nykyisissä koirissamme.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Beagle on taustaltaan ajuekoira, jota on kuitenkin monissa maissa – Suomi mukaan lukien – jalostettu yksin
työskenteleväksi ajavaksi koiraksi. Syyt tähän ovat sekä eri maiden metsästyskulttuurien eroissa että erilaisissa
metsästyslainsäädännöissä.

Beaglen tehtävänä on metsässä irti päästettynä hakea itsenäisesti ajettava – tavallisimmin jänis – jalkeille, jonka
jälkeen sen on haukkuen seurattava pakenevan riistan hajujälkeä. Koiralta vaaditaan hyvää metsästysintoa,
jotta se irtautuu ohjaajastaan riittävän hyvin silloinkin, kun maastossa ei ole riistan jälkiä. Metsästysintoa vaa-
ditaan myös ajossa, sillä koiran on sitkeästi selvitettävä jäniksen harhautusten vuoksi ajoon aiheutuvat katkot,
ns. hukat.

Ajavan koiran työ on fyysisesti rasittava ja pitkäkestoinen. Suomessa ajava koira joutuu alkusyksystä työsken-
telemään usein kuivissa ja lämpimissä olosuhteissa. Loppusyksystä työn rasittavuutta lisää monesti sateiset
sää ja talvella haittana on puolestaan paksukin lumikerros. Käyttökelpoisen metsästyskoiran on selviydyttävä
tällaisista vaihtelevista olosuhteista moitteitta.

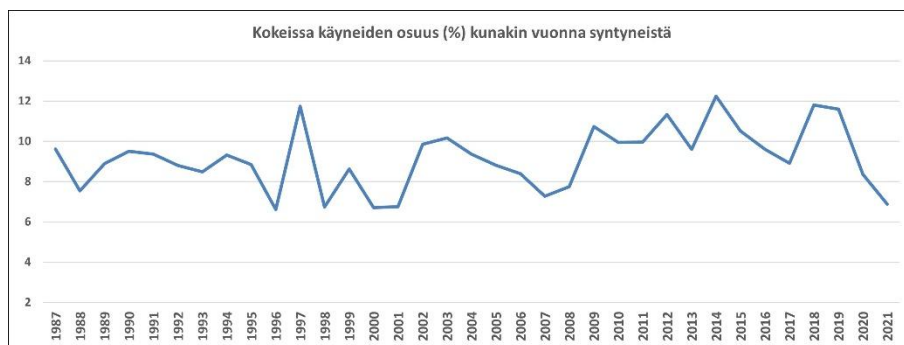
Haku- ja ajotaidon lisäksi koiran halutaan omaavan hyvän ja kuuluvan haukkuäänen. Ns. haukkukynnyksen
halutaan lisäksi olevan sopiva niin, että koira ei hauku liikaa ennen riistan löytymistä ja että ajohaukusta on
päättävissä mm. koiran etäisyys ajettavaan.

Ajavan koiran käyttö on maassamme ollut samankaltaista jo reilusti yli sadan vuoden ajan. Aiemmin metsäs-
tyskoirien enemmistö oli Suomessa joko haukkuvia lintukoiria tai ns. kaiken viljan koiria, mutta ajavien koirien
tultua maahamme yleistyi niiden käyttö nopeasti. Aluksi ajavia koiria pidettiin herraskaisina rotuina, mutta

muutamassa kymmenessä vuodessa jäniksen metsästyksessä ajavalla koiralla tuli hyvin suosittu metsästysmuoto. Koska nykyiset koirat joutuvat työskentelemään pirstoutuneissa maastoissa metsäautoteineen, asetetaan nykyisille koirille aiempaa tiukempia vaatimuksia innokkuuden ja taitojen suhteen. Edellä kirjoitettu pätee kaikkiin ajaviin koiriin, beagle mukaan lukien.

Ajokokeet testaavat metsästysbeaglelle asetettavia vaatimuksia. Ajokoesäännöt ovat samat kuin Suomen Ajokoirajärjestön alaisuuteen kuuluvilla roduilla ja ajokoetuomarit saavat koulutuksessaan pätevyyden kaikkien näiden rotujen arvosteluun. Beaglen luokkatulosten pisterajat ovat kuitenkin suuria ajokoiria alhaisemmat ja beaglen haukun laatu arvostellaan lisätietona. Lisäksi koesääntöjen liitteenä on beaglein rotukohtainen erityisohje, joka käsittelee haun ja haukun arvostelua.

Kokeissa käyvien koirien määrä on ollut jatkuvasti liian vähäinen luotettavien jalostuksellisten tietojen keräämisen kannalta. Kuvassa 14 on 1987 - 2021 syntyneiden, kokeissa käyneiden koirien määriä verrattu vastavina vuosina syntyneiden koirien määriin. Tarkastelujakso päättyy tässä vuoteen 2021, sillä tuon jälkeen syntyneet koirat tulevat vasta tulevaisuudessa koeikänsä. Tuolla ajanjaksolla on kokeissa käyneiden koirien osuus pysytellyt noin kymmenessä prosentissa.

Kuva 14. Vuosina 1987 – 2021 syntyneiden koirien kokeisiin osallistumisaktiivisuus.

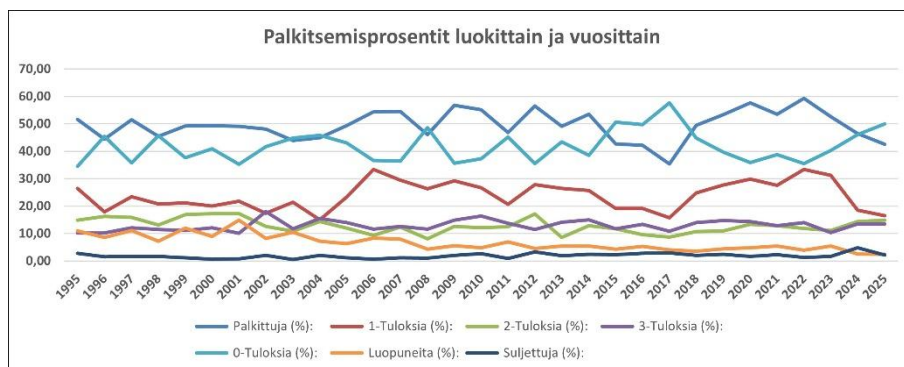
Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Taulukon 5 perusteella ovat muutokset kaikkien koekäyntien loppupistekeskisarvoissa olleet vähäisiä viimeisen parinkymmenen vuoden aikana. On kuitenkin muistettava, että koesäännöt ovat muuttuneet tämän tarkastelujakson aikana ja että tuloksiin vaikuttavat voimakkaasti myös vuosittain ja alueellisesti vaihtelevat jäniskannat, sääolosuhteet ja muut, koirista riippumattomat tekijät.

Vuosi	Koiramäärä	Suoritusten määrä	Loppupisteiden k.a.
2002	148	293	39,8
2003	139	332	39,4
2004	146	334	36,1
2005	166	415	40,5
2006	185	447	47,1
2007	192	437	44,5
2008	170	395	41,1
2009	197	451	45,9
2010	157	330	44,9
2011	196	416	40,5
2012	180	391	45,4
2013	185	418	38,5
2014	209	491	40,1
2015	223	519	35,1
2016	185	397	33,9
2017	182	398	31,4
2018	174	428	38,6
2019	171	366	41,5
2020	175	433	42,6
2021	178	387	45,3
2022	163	386	46,1
2023	168	407	44,5
2024	135	312	38,3
2025	158	376	33,5

Taulukko 5. Yhteenvedo kokeiden loppupisteistä vuodesta 2002 alkaen. Lähde: SBJ:n tietokanta ja SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

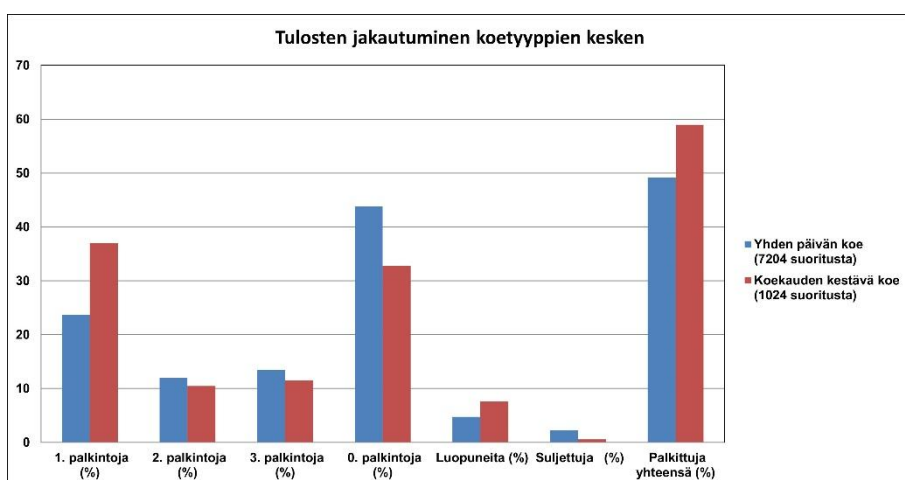
Muutokset palkitsemisprosentteissa voivat olla peräkkäisinä vuosina suuria, mutta pitkällä aikavälillä muutokset ovat vähäisiä (kuva 15).

Kuva 15. Koetulosten keskiarvojen kehitys aikavälillä 1995 - 2025. Lähde: Suomen Beaglejärjestön tietokanta.

den loppupisteiden keskiarvojen ja yhden päivän ns. arpakokeiden loppupisteiden keskiarvojen välinen ero on säilynyt käytännössä muuttumattomana, 5 - 10 pisteessä. Sama ero on nähtävissä myös kuvassa 16, jossa on verrattu pitkän kokeen ja yhden päivän kokeen palkitsemisprosentteja kaikissa kokeissa kalenterivuositain aikavälillä 4.9.2005 – 20.12.2025.

Koekauden kestävien kokei-

Kuva 16. Yhden päivän kokeiden ja koekauden kestävien kokeiden tulosten jakautuminen palkintosijoittain aikavälillä 4.9.2005 – 20.12.2025 käydyissä kokeissa. Lähde: Suomen Beaglejärjestön tietokanta 8.1.2025.

Koirien käyttöominaisuuksien mahdollinen muutos on siis vaikeasti todettavissa. Vuosien 2007 ja 2017 beaglekyselyjen perusteella ovat omistajat kuitenkin aiempaa tyytyväisempiä koiriensa metsästysominaisuuksiin.

Kuluvalla vuosituhanella ovat esimerkiksi agility, nosework ja varsinkin metsästyskoirien jäljestämiskoe (mejä) kasvattaneet suosiotaan. Tätä kirjoitettaessa ovat Beaglejärjestön mejä-mestaruuskokeen säännöt työn alla.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Jo aiemmin mainituilla kyselytutkimuksilla on selvitetty myös beaglein käyttäytymistä. Vuosien 2007 ja 2017 kyselyissä melkein 90 prosenttia vastaajista kuvasi koiraansa sopeutuvaksi tai erittäin sopeutuvaksi kotioloihin ja oli tyytyväinen koiraansa kotikoirana. Mikäli tyytymättömyyttä ilmeni, syyksi mainittiin yleisimmin joko sisällä haukkuminen tai puutteellinen sisäsiisteys. Muut tyytymättömyyden syyt näyttivät liittyvän beaglen vilkkaaseen temperamenttiin, joka ilmeni tavaroiden varastelemisena, kovapäisyytenä, ylivilkkautena ja taipumuksena karkailuun.

Yhdeksän kymmenestä beaglesta suhtautuu kahden viimeisen kyselytutkimuksen perusteella kävelylenkeillä toisiin koiriin ongelmattomasti. Iso osa tästä ryhmästä on tosin aluksi varautuneita, olematta silti aggressiivisia. Varautuneiden ja vihamielisesti toisiin koiriin suhtautuvien yksilöiden määrä näyttää kyselytutkimusten perusteella vuosien saatossa vähentyneen.

Suhtautuminen tuntemattomiin ihmisiin on odotusten mukaisesti selvästi mutkattomampaa kuin suhtautuminen toisiin koiriin. Kaksi kolmesta vastaajasta ilmoitti koiransa suhtautuvan vieraisiin ihmisiin ystävällisesti. Vihamielinen suhtautuminen tuntemattomiin ihmisiin näyttää olevan hyvin harvinaista.

Noin 60 prosenttia kahden viimeisimmän beaglekyselyn vastaajista kuvasi koiransa luonteeltaan rauhalliseksi. Loppuja koiria kuvattiin vilkkaiksi, kahdeksaa prosenttia turhankin riehakkaaksi.

Kahdeksan kymmenestä kyselyihin osallistuneista on kertonut koiransa olevan vähintäänkin melko peloton ja melko rohkea. Joka viidennen yksilön on kuvattu olevan jonkun verran tai erittäin arka ja pelokas.

Rodusta ei tunneta sellaisia terveydellisiä tai rakenteellisia seikkoja, jotka heijastuisivat koirien käyttäytymisessä. Beaglella ei ole raportoitu yleisiä lisääntymiskäyttäytymiseen liittyviä ongelmia.

Yksittäisiä astumis-, tiinehtymis- tai synnytysongelmia on raportoitu, mutta niitä ei harvinaisuutensa vuoksi voida pitää jalostuksellisesti merkityksellisinä.

4.2.7 Yhteenvedo rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Beaglella ei ole todettu merkittäviä käyttäytymiseen tai luonteeseen liittyviä ongelmia. Vaikka beaglekyselyissä onkin kerrottu muutamien koirien käyttäytyvän joissain tilanteissa aggressiivisesti, ei muutamien yksittäistapausten perusteella voida vetää sitä johtopäätöstä, että kyseessä olisi rodun kannalta ongelma. Yli-voimaisesti suurin osa koirista on luonteeltaan avoimia ja käyttäytymiseltään ystävällisiä – joidenkin mielestä jopa yliystävällisiä. Aggressiivisuutta osoittavia koiria ei saa käyttää jalostukseen, ei myöskään selvästi arkoja koiria.

4.3 Terveys ja lisääntyminen

Beagle on varsin terve rotu. Sitä on jalostettu vuosisatoja käyttökoirana ajueissa, joissa sairast ja vialliset yksilöt ovat joutuneet väistämättä karsituiksi. Beaglea on koe-eläinrotuna tutkittu poikkeuksellisen paljon, jolloin on löydetty paljonkin erilaisia sairauksia. Ne ovat kuitenkin rodussa kokonaisuutena niin harvinaisia, ettei jää monta perinnöllistä vikaa, joista on aihetta olla huolissaan.

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Beaglella ei ole tällä hetkellä PEVISA-ohjelmaa. Tämän tavoiteohjelman voimassaolon aikana selvitetään tarvetta beaglen PEVISA-ohjelmalle ja tarvittaessa päätetään asiasta.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

Beagletutkimuksissa on omistajilta kysytty myös koirissaan esiintyneistä sairauksista ja vioista. Tuloksista lasketuihin prosenttiosuuksiin on suhtauduttava varauksin, sillä mainintoja kustakin sairaudesta oli kappalemääräisesti varsin vähän ja lisäksi itse tehdyt diagnoosit eivät välttämättä ole aina oikeita. Näyttää kuitenkin siltä, että terveysongelmat ovat säilyneet suunnilleen muuttumattomina 1990-luvun alkupuolelta saakka lukuun ottamatta allergioiden ja anaalirauhasongelmien yleistymistä, joiden tiedetään olevan perinnöllisiä.

Sairaus/vika	2007	2017
Anaalirauhasen tulehdus	10,2	13,2
Allergia, ihottuma	3,1	8,8
Tassujen rikkoutuminen	5,9	3,8
Purentavika	3,1	4
Kivesvika	4,6	3,4
Epilepsia	2	1,2
Häntämutka	1,6	1,6

Taulukko 6. Beagletutkimus 2007:n ja 2017:n yleisimmät ilmoitetut viat ja sairaudet (lukemat ovat prosentteja kaikista vastanneista)

Purenta- ja kivesvikaisuudet ovat sen verran yleisiä, että tällä hetkellä on mahdotonta karsia siitoksesta vanhempien kaikki ne pentueet, joissa on yksikin viallinen pentu. On viitteitä siitä, että on joitain kantauroksia,

joiden linjojen yhdistyminen lisää kivesvikaisuuden riskiä, mutta tarkka kuva siitä, miten voimakkaasti eri kantaurokset ja nykyiset siitosurokset vikaa periyttävät, puuttuu. Kivesvikaisuuden torjumista vaikeuttaa vielä se, että vika ei näy nartuissa, vaikka ne olisivat kaksinkertaisiakin kantajia.

Epilepsian esiintymiseen voi olla muitakin kuin perinnöllisiä syitä, mutta periytyvä epilepsia näyttää olevan kuitenkin sekundääristen syiden aiheuttamia epileptisiä kohtauksia merkityksellisempi. Periytyviäkin epilepsian muotoja voi olla useita, mutta tällä hetkellä yleisin näyttää olevan ns. Laforan tauti, jota aiheuttavaa geenivirhettä kantaa yksinkertaisena n. 15 % beaglekannastamme.

Beaglejärjestössä aloitettiin parikymmentä vuotta sitten kartoittamaan epilepsiatilannetta ja kerättiin koirista verinäytteitä geenitutkimuksia varten. Työn perusteella hahmottui kuva siitä, missä sukulinjoissa epilepsia näytti olevan keskimääräistä yleisempää. Samoihin aikoihin löysivät geenitutkijat beaglelta Laforan taudiksi kutsutun, resessiivisesti periytyvän epilepsian muodon. Periytymismekanismin vuoksi Laforan tautiin oli mahdollista kehittää geenitesti, jonka avulla voitiin tunnistaa sairaat, kantajat ja terveet yksilöt. Kun suomalaisia beagleja oli testattu riittävästi, rupesi näyttämään ilmeiseltä, että ainakin suurin osa suomalaisbeaglein epilepsiasta oli Lafora-tautia. Geenitestituloksia ryhdyttiin tallentamaan aluksi rotujärjestön tietokantaan, jossa niitä hyödynnettiin sairastumisriskin laskemisessa virtuaaliparituksessa. Nykyisin testitulokset tallennetaan Kennelliiton jalostustietojärjestelmään.

Jo vuosia sitten tavattiin Suomesta ja Ruotsista ensimmäiset MLS-tautia sairastavat (Musladin Lueke Syndrome) beaglet. MLS-geenitestituloksia kerättiin yhteispohjoismaiseen tietokantaan, jossa osalle koirista oli MLS-status pääteltävissä ilman testaamista, vanhempien tai jälkeläisten testitulosten perusteella. Tietoja käytettiin hyväksi virtuaaliparituksissa. Nykyisin myös MLS-testitulokset tallennetaan SKL:n jalostustietojärjestelmään.

Beagle on kondrodystrofinen rotu, jolla on joko yksi tai kaksi kopiota FGF4-retrogeenistä kromosomissa 12. Tässä kromosomipaikassa esiintyessään retrogeeni lyhentää jonkin verran koirien raajoja ja altistaa selkärangan välilevyjen ennen aikaiselle rappeutumiselle. Valtaosalla kondrodystrofisista koirista selän nikamavälilevyt rappeutuvat ennen aikaisesti. Välilevyn rappeutuminen altistaa sen tyräytymiselle selkäydinkanavaan tai jopa repeytymiselle. Kondrodystrofia altistaa siis voimakkaasti välilevytyrille (Mäki & Kempe 2023).

Beagleissa kromosomin 12 FGF4-retrogeeniä pidetään fiksoituneena eli alleelin esiintymisfrekvenssi on 100% tai lähellä sitä (UC Davis <https://vgl.ucdavis.edu/test/cddy-cdpa>, Wisdom Panel <https://www.wisdompanel.com/en-us/blog/ivdd-risk-variant>). Suomalaisbeaglein CDDY-geenitestit osoittavat myös melkein kaikkien koirien kantavan retrogeenin kahta kopiota, vain yhden koiran tiedetään kantavan retrogeeniä yksinkertaisena.

Välilevyjen rappeutumisiin liittyvät selkäkuvauksilla todettavat kalkkeutumiset, joista annetaan Kennelliitossa ns. IDD-lausunto (Intervertebral Disc Disease). Sekä IDD-lausunnot että CDDY-geenitestitulokset ovat nykyisin nähtävissä jalostustietojärjestelmässä. Tätä kirjoitettaessa beagleille oli kirjattu vain 17 IDD-kuvauslausuntoa (12.9.2025). Puolet (8 kpl) koirista on saanut lausunnon IDD0 eli puhdas, ei muutoksia. IDD1-lausunnon (lievä, 1–2 osittain tai kokonaan kalkkeutunutta välilevyä) on saanut 7 koiraa ja 2 koiraa on saanut lausunnon IDD2-lausunnon (keskivaikea, 3–4 osittain tai kokonaan kalkkeutunutta välilevyä). Lausunnon saamiseksi koiran on oltava vähintään 24 kuukautta vanha, ja kuvaus suositellaan tehtäväksi 24–42 kuukauden iässä.

Rotujärjestölle on ilmoitettu seitsemän vuosina 2010–2020 syntynyttä koiraa, joilla on ollut välilevytyrä. Lisäksi epävirallisten lähteiden perusteella tiedetään olevan selkävaivoista kärsineitä koiria, joista ei ole virallisesti ilmoitettu rotujärjestölle. Kennelliiton kuolinsyytilastoissa välilevytyrä tai takaselän kipu-halvaus-oireyhtymä on ilmoitettu kuolinsyynä 8 beaglelle, selkäsairaus tai muu selkäsairaus 20 beaglelle.

Lonkkanivelen dysplasia eli kasvuhäiriö on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se määritellään perinnölliseksi lonkkanivelen löysydeksi. Lonkkanivelen löysyys johtaa usein nivelrikkoon. Kasvuhäiriön syytä ei vielä tiedetä tarkasti, mutta periytyvyyteen ottavat osaa oletettavasti useat eri geenit ja lisäksi ympäristötekijät vaikuttavat asiaan.

Beagleja ei ole systemaattisesti lonkkakuvaus. Viimeisen 10 vuoden aikana syntyneistä, kuvausikänsä varttuneista beagleista 4% on saanut lonkkakuvauslausunnon. Kuvatuista beagleista 60% on todettu vähintään lievä (C) lonkkadysplasia. Koska kuvausmäärä on pieni, rodun lonkkakuvausaktiivisuutta tulee kasvattaa todellisen tilanteen selvittämiseksi.

Vakavimmillaan lonkkaniveldysplasia aiheuttaa oireita ja siten hyvinvointihaittaa jo nuorille koirille. Niillä oireina voivat olla muun muassa takajalkojen ontuminen, ”pupuhyppele”, ylösnousuvaikeudet levon jälkeen. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä ja oireilu laitetaankin usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä.

Vuosi	Syntyneitä	Kuvattu	Kuvattujen osuus (%)	A (kpl)	A (%)	B (kpl)	B (%)	C (kpl)	C (%)	D (kpl)	D (%)	E (kpl)	E (%)
2000	627	2	0,3	0	0 %	1	50 %	0	0 %	1	50 %	0	0 %
2001	578	5	0,9	2	40 %	1	20 %	1	20 %	1	20 %	0	0 %
2002	472	5	1,1	3	60 %	1	20 %	1	20 %	0	0 %	0	0 %
2003	557	3	0,5	0	0 %	2	67 %	1	33 %	0	0 %	0	0 %
2004	559	11	2,0	4	36 %	6	55 %	1	9 %	0	0 %	0	0 %
2005	563	5	0,9	2	40 %	2	40 %	0	0 %	1	20 %	0	0 %
2006	669	6	0,9	2	33 %	3	50 %	1	17 %	0	0 %	0	0 %
2007	647	10	1,5	1	10 %	3	30 %	6	60 %	0	0 %	0	0 %
2008	665	12	1,8	2	17 %	7	58 %	3	25 %	0	0 %	0	0 %
2009	599	9	1,5	1	11 %	2	22 %	5	56 %	1	11 %	0	0 %
2010	684	10	1,5	3	30 %	4	40 %	3	30 %	0	0 %	0	0 %
2011	523	10	1,9	2	20 %	2	20 %	5	50 %	1	10 %	0	0 %
2012	516	12	2,3	1	8 %	6	50 %	2	17 %	2	17 %	1	8 %
2013	521	25	4,8	5	20 %	9	36 %	8	32 %	2	8 %	1	4 %
2014	510	13	2,5	1	8 %	5	38 %	6	46 %	1	8 %	0	0 %
2015	516	21	4,1	2	10 %	9	43 %	9	43 %	1	5 %	0	0 %
2016	552	17	3,1	3	18 %	7	41 %	6	35 %	1	6 %	0	0 %
2017	451	14	3,1	0	0 %	2	14 %	7	50 %	4	29 %	1	7 %
2018	398	26	6,5	6	23 %	5	19 %	12	46 %	2	8 %	1	4 %
2019	407	10	2,5	1	10 %	2	20 %	4	40 %	2	20 %	1	10 %
2020	499	21	4,2	1	5 %	8	38 %	9	43 %	2	10 %	1	5 %
2021	578	27	4,7	4	15 %	5	19 %	14	52 %	4	15 %	0	0 %
2022	456	21	4,6	3	14 %	3	14 %	12	57 %	3	14 %	0	0 %
2023	416	12	2,9	4	33 %	3	25 %	3	25 %	2	17 %	0	0 %
2024	445	7	1,6	1	14 %	2	28 %	3	43 %	1	14 %	0	0 %
Yhteensä	13413	314	2,3	54	17 %	100	32 %	122	39 %	32	10 %	6	2 %

Taulukko 7. Vuosina 2000 – 2024 syntyneiden beaglein lonkka-kuvaustulokset. Koiran tulee olla vähintään vuoden ikäinen saadakseen virallisen lonkkakuvauslausunnon. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Polven eturistisidevaurio on voimakkaan perinnöllinen sairaus, vaikka ilmeneekin yleensä trauman yhteydessä. Myös altistavista tekijöistä moni on perinnöllinen. Koiralla, jolla todetaan ja hoidetaan ristisidevaurio, on noin 50 % todennäköisyys kehittää sama vaurio myös toiseen polviniveleen seuraavan vuoden kuluessa.

Operoitua koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Jos koiraa on jo käytetty jalostukseen, sairausriski täytyy ottaa huomioon jälkeläisten jalostuskäyttöä suunniteltaessa.

Rotujärjestön tiedossa on 23 koiraa, joilta on operoitu polven ristiside. Jalostustietojärjestelmässä on kahdeksan koiran kuolinsyyksi ilmoitettu ristisidevaurio. Kaikki tapaukset eivät tule tietoon.

Silmätutkimuksissa on vuosittain käynyt keskimäärin 25 beaglea, joista kunakin vuonna yleensä yhdellä tutkituista on todettu distichiasis, joka tarkoittaa ylimääräisiä ripsiä ja aiheuttaa hyvin eriasteisia ärsytysoireita. Ylimääräisistä ripsistä aiheutuu yleensä vain lievää vaivaa, ja silloin perustellusta syystä koiraa voi käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa. Selkeistä oireista kärsiviä koiria ei suositella käytettäväksi jalostukseen.

Kolmannen silmäluomen eli vilkkuluomen tyvessä sijaitsevan kyynelrauhan esiin pullahtaminen on perinnölliseksi oletettu silmänsairaus, joka tunnetaan nimellä kirsikkasilmä. Hoitona on rauhasen taskutus kirurgisesti takaisin paikalleen, jolloin kyynelen erityis jatkuu normaalisti, eikä koira altistu kuivasilmäisyydelle. Beagleilla esiintyy kirsikkasilmäisyyttä, mutta niiden määristä tai yleisyydestä ei ole tietoa. Kirsikkasilmä-diagnoosin saanutta koiraa voi perustelluista syistä käyttää jalostukseen terveen parituskumppanin kanssa.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Kennelliiton jalostustietojärjestelmään on Omakoira-palvelun kautta mahdollista tallentaa koiran kuolinsyy. Läheskään kaikki koiranomistajat eivät kuitenkaan käytä Omakoira-palvelua, joten kuolinsyytilasto tulee siis käsittää toistaiseksi viitteellisenä.

Jos tilastosta jätetään huomiotta luonnolliset kuolemat ja tapaukset, joissa kuolinsyytä ei ole ilmoitettu, nousevat merkittäviksi kuolinsyiksi tapaturmat ja liikennevahingot (taulukko 8). Metsästyskoirilla, eritoten ajavilla koirilla, liikennekuolemat ovat valitettavan tavallisia. Sama käy ilmi ruotsalaisen Agria-vakuutusyhtiön tilastoista. GPS-perusteiset paikannuslaitteet ovat vähentäneet viime vuosina liikennekuolemia, mutta eivät ole kuitenkaan pystyneet niitä kokonaan estämään.

Varsinaisista sairauksista ovat kuolinsyynä yleisimpiä erilaiset kasvaimet ja syövät. Beaglen keskimääräinen elinikä on ilmoitettujen kuolemantapausten perusteella noin kymmenen vuotta, mutta todellisuudessa se lienee korkeampi. Beagle on pitkäikäinen, sillä vanhuuteen kuolleet koirat ovat yli 13-vuotiaita.

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hengitystiesairaus	11 vuotta 8 kuukautta	6
Hermostollinen sairaus	9 vuotta 1 kuukautta	30
Iho- ja korvasairaudet	7 vuotta 11 kuukautta	16
Immunologinen sairaus	9 vuotta 9 kuukautta	8
Kadonnut	6 vuotta 8 kuukautta	29
Kasvainsairaudet, syöpä	11 vuotta 0 kuukautta	351
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	10 vuotta 8 kuukautta	92
Käyttökoira ei sovellu käyttötarkoitukseensa	4 vuotta 7 kuukautta	3
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	10 vuotta 5 kuukautta	169
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	6 vuotta 5 kuukautta	39
Luusto- ja nivelsairaus	9 vuotta 7 kuukautta	39
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	9 vuotta 8 kuukautta	49
Muu sairaus, jota ei ole listalla	9 vuotta 3 kuukautta	105
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	1 vuotta 9 kuukautta	2
Petovahinko	8 vuotta 5 kuukautta	19
Selkäsairaus	9 vuotta 0 kuukautta	35
Silmäsairaus	9 vuotta 6 kuukautta	8
Sisäeritysrauhasten sairaus	9 vuotta 7 kuukautta	18
Sydänsairaus	11 vuotta 3 kuukautta	68
Synnytysvaikeus	6 vuotta 5 kuukautta	7
Tapaturma tai liikennevahinko	5 vuotta 7 kuukautta	279
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 2 kuukautta	553
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	10 vuotta 2 kuukautta	48
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	10 vuotta 10 kuukautta	363
Kaikki yhteensä	10 vuotta 4 kuukautta	2336

Taulukko 8. Kuolinsyytilasto. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

4.3.4 Lisääntyminen

Beaglen pentuja syntyy ympäri vuoden, mutta suurin osa pennuista syntyy loppukeväästä, maaliskoukokuulla (kuva 17). Useimmilla nartuilla on vuodessa kaksi kiimaa, mutta syksykiimasta astuttaminen ei ole metsästyskoirilla kovin tavallista.

Kuva 17. Pentueiden syntymäajankohdat aikavälillä 2022 – 2025.

Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Beaglen keskimääräinen pentuekoko on nykyisin noin viisi pentua. Viimeisen parinkymmenen vuoden aikana pentuekoko näyttää vähitellen kasvaneen (kuva 18), mutta aineisto sisältää epävarmuuksia. Kuvan 19 diagrammi on nimittäin laadittu rekisteröityjen pentujen määrien perusteella ja varsinkin aiemmin oli tavallista, että pentueen kaikkia pentuja ei rekisteröity. Aineiston suuren määrän huomioon ottaen on kuitenkin todennäköistä, että pentujen määrä pentueissa on keskimäärin kasvussa.

Kuva 18. Beaglen pentueiden keskimääräinen pentumäärä vuosittain aikavälillä 1998 – 2025. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Tiinehtymis- ja synnytysoongelmia esiintyy yksittäistapauksina, samoin pentukuolleisuutta ja pentujen hoitoon liittyviä ongelmia. Tapauksia on kuitenkin niin vähän, ettei niitä voida pitää jalostuksellisessa mielessä merkittävimpinä.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Beagle on Suomessa aktiivisessa metsästyskäytössä oleva koirarotu, jonka rakenne soveltuu hyvin rasittavaan metsästyskäyttöön. Sillä ei ole ulkomuotoon liittyviä liioiteltuja piirteitä, jotka altistaisivat rodun sairauksille tai jotka aiheuttaisivat lisääntymisongelmia.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista lisääntymisessä ja terveydessä

Beaglen yleisimmätkin perinnölliset sairaudet ovat rodussa keskimäärin harvinaisia ja rodun terveystilanne on varsin hyvä. Rotujärjestö kerää aktiivisesti tietoja sairauksista ja vioista. Tavoitteena on saada entistä kattavammin tietoa erityisesti monen geenin välityksellä periytyvistä sairauksista ja niiden yleisyydestä.

Säännöllisiä, systemaattisia terveystutkimuksia, kuten luustotutkimuksia, on tähän saakka tehty erittäin vähän. Geenitesteillä todettavia sairauksia tutkitaan enemmän, mutta vielä pienessä mittakaavassa. Kaikenlaiset terveystutkimukset sekä terveystiedon jakaminen toivottavasti yleistyy tulevaisuudessa. Kattavan, rodun harrastajien käytössä olevan tiedon avulla beagle säilyy terveenä rotuna myös tulevaisuudessa.

4.4 Ulkomuoto

Tässä luvussa käytetään aineistona sekä SKL:n jalostustietojärjestelmästä saatavia, että Beaglejärjestön tietokantaan tallennettuja tietoja. Kummankaan näyttelytiedoissa ei ole eritelty metsästyskäytössä ja seurakoira- tai näyttelykäytössä olevia koiria toisistaan. Metsästyskäytössä olevat koirat eivät kuitenkaan keskimäärin yllä ulkomuodoltaan samaan tasoon kuin näyttelykäyttöön kasvatetut beaglet.

4.4.1 Rotumääritelmä

FCI:n numero: 161

Hyväksytty: FCI 27.1.2011

Kennelliitto 10.1.2012

BEAGLE

Alkuperämaa: Iso-Britannia
alaryhmä 1.3 pienet ajokoirat
Käyttökoetulos vaaditaan.

KÄYTTÖTARKOITUS: Ajava koiras.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 6 ajavat ja jäljestävät koirat

LYHYT HISTORIAOSUUS: Beagle on oletettavasti jalostettu omaa kokoaan suuremmasta englanninkettukoirasta metsästämään lähinnä jänistä jalan liikkuvan metsästäjän kanssa. Beaglea käytetään edelleen myös

ajuemetsästyksen. Beagle on touhukas, innokas pieni koira, täynnä tarmoa ja intoa, aina valmis kaikenlaiseen toimintaan, johon se vain pääsee mukaan. Kaikki rodun yksityiskohdat antavat vaikutelman toiminnallisuudesta. Beagleajue täydessä vauhdissa on hieno näky, kun koirat ovat keskittyneenä metsästyksen päät alhaalla ja hännät tarmokkaasti pystyssä.

1500-luvulla Henrik VIII:n ja Elisabet I:n aikoina esiintyi myös karkeakarvaisia beagleja, jotkut niistä olivat niin pieniä, että niitä pystyi kantamaan metsästystakin taskussa. Koko on kasvanut vuosien varrella, mutta yhä edelleen joskus syntyy pienikokoisia "taskubeaglena" tunnettuja yksilöitä.

YLEISVAIKUTELMA: Vankka, tiivisrakenteinen ajokoiria, jalon voimakas mutta ei karkea.

TÄRKEITÄ MITTASUhteita: Kuono- ja kallo-osa mahdollisimman samanpituiset. Korkeus kyynärpästä säkään noin puolet koiran säkäkorkeudesta.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Iloinen ajava koira, jonka pääasiallinen tehtävä on jäniksen ajaminen hajujälkeä seuraamalla. Rohkea ja hyvin aktiivinen, sisukas ja määrätietoinen. Valpas, älykäs, tasapainoinen ja ystävällinen. Ei vihainen eikä arka.

PÄÄ: Keskipitkä, voimakas olematta karkea. Nartun pää on sirompi. Ei ryppyjä eikä poimuja.

KALLO-OSA:

Kallo: Hieman kaareva, kohtalaisen leveä, vähäinen niskakyhmy.

Otsapenger: Selvästi erottuva. Mahdollisimman tarkkaan koko pään pituuden puolivälissä.

KUONO-OSA:

Kirsu: Leveä, mieluiten musta, vaaleammilla koirilla se voi olla vähemmän pigmentoitunut. Sieraimet suuret.

Kuono: Ei suippo.

Huulet: Kohtalaisen täyteläiset.

Leuat / hampaat: Leuat voimakkaat. Täydellinen ja säännöllinen leikkaava purenta, ts. ylätuhampaat ovat tiiviisti alaetuhampaiden ulkopintaa vasten. Hampaat kohtisuorassa leukoihin nähden.

Silmät: Tumman- tai pähkinänruskeat, suurehkot, eivät syvälle painuneet eivätkä ulkonevat, verrattain kaukana toisistaan. Ilme vetoavan lempeä.

Korvat: Pitkät, kärkiosastaan pyöreät, lähes kirsun kärkeen ulottuvat. Matalalle kiinnittyneet, ohuehkot, kauniisti poskenmyötäisinä riippuvat.

KAULA: Riittävän pitkä, jotta koiran on helppo työskennellä maavainuisesti, hieman kaareva, niukasti löysää kaulanahkaa.

RUNKO: Tasapainoinen, lyhyt lanneosa.

Ylälinja: Vaakasuora ja tasainen.

Lanne: Lyhyt, mutta tasapainoinen, voimakas ja joustava.

Rintakehä: Syvä, kyynärpäiden alapuolelle ulottuva. Kylkiluut hyvin kaareutuneet, rintakehä pitkä.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva vain hieman nouseva.

HÄNTÄ: Vahva, keskipitkä. Korkealle kiinnittynyt ja iloisesti pystyssä, mutta ei selän päälle kaartunut eikä tyvestä eteenpäin kääntynyt. Hyvä karvoitus, alapuolella runsaampi.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Lavat: Viistot, ei raskaat.

Kyynärpäät: Tiiviisti rungon myötäiset, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Kyynärvarret: Suorat, kunnolla rungon alle sijoittuneet, vahva- ja pyöreähuiset, eivätkä alaspäin ohenevat.

Välikämmenet: Lyhyet.

Etukäpälät: Tiiviit ja kiinteät, eivät ns. jäniksenkäpälät. Varpaat hyvin kaarevat, päkiät vahvat. Kynnet lyhyet.

TAKARAAJAT:

Reidet: Lihaksikkaat.

Polvet: Hyvin kulmautuneet.

Kintereet: Vankat, yhdensuuntaiset ja matalat.

Takakäpälät: Tiiviit ja kiinteät, eivät ns. jäniksenkäpälät. Varpaat hyvin kaarevat, päkiät vahvat. Kynnet lyhyet.

LIIKKEET: Selkä liikkeessä vaakasuora, vakaa ja kiinteä. Askel pitkä, vapaa ja matala. Takaraajoissa hyvä työntö. Liikkeet eivät edestä korkeat, kauhovat tai kerivät, eivätkä takaa ahtaavat.

KARVAPEITE

Karva: Lyhyt, tiheä ja säänkestävä.

Väri: Kolmivärinen (musta, ruskea ja valkoinen); sini-valko-ruskea; laikullinen (riistanväriset, erisävyiset keltaiset, punaruskeat tai mustat laikut valkoisella pohjalla), täysin valkoinen. Kokonaan valkoista lukuun ottamatta kaikki yllä mainitut värit voivat esiintyä pienipilkkuisena, ns. kimona. Muita värejä ei sallita.

Hännän kärki valkoinen.

KOKO:

Ihannekorkeus 33 – 40 cm.

VIRHEET: *Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin sekä sen kykyyn toimia perinteisessä käyttötarkoituksessa.*

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

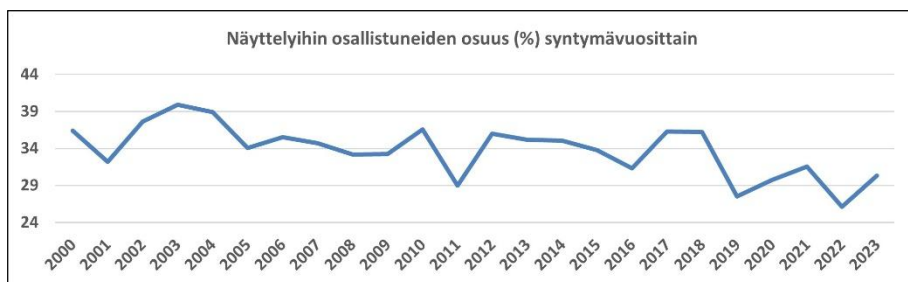
- *Vihaisuus tai liiallinen arkuus.*
- *Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.*

HUOM. *Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.*

Suomalaisbeaglein nykyinen ulkomuoto vastaa varsin hyvin rotumääritelmää eikä rotumääritelmä sisällä sellaisia vaatimuksia, jotka olisivat ongelmallisia koiran hyvinvoinnin tai terveyden kannalta.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

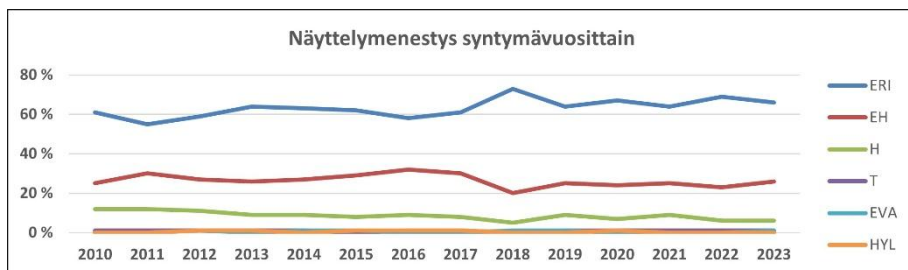
Noin joka kolmas suomalaisbeagle käy ainakin kerran elämässään näyttelyssä. Vielä 2000-luvun alussa näyttelyiden suosio oli tätä suurempi, mutta näyttelyissä käyneiden koirien osuus kaikista on merkittävästi vähentynyt viime vuosina (kuva 19). Kuvaajasta on jätetty pois kaikkein nuorimmat koirat, jotka eivät ole vielä ehtineet näyttelyikään. Lisäksi käyrän oikea pää tulee vielä ajan myötä muuttumaan.

Kuva 19. Näyttelyssä käyneiden beaglein osuudet 2000 - 2023 syntyneistä koirista. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8. 1. 2026.

Vaikka näyttelyssä käyneiden koirien osuus kaikista on pienenevässä, ovat näyttelykäyntien määrät silti kasvaneet (kuva 21) kertoen siitä, että on entistä tavallisempaa, että sama koira käy näyttelyssä useita – jopa kymmeniä – kertoja elämänsä aikana.

Kuvassa 20 on aikavälillä 2010 – 2023 syntyneiden koirien näyttelyiden luokkatulosten prosenttiosuudet syntymävuoden mukaan esitettyinä. Aineisto on Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä, joka sisältää myös ulkomailta Suomeen tulevien koirien voi olettaa olevan näyttelyissä keskimääräistä paremmin menestyviä. Niiden kokonaismäärä on kuitenkin suhteessa kaikkiin näyttelykäynteihin vähäinen, joten ne eivät vääristä merkittävästi kokonaiskuvaa. Enemmän kuvaa vääristää se, että hyvin näyttelyissä menestyviä koiria käytetään näyttelyssä useita kertoja elämänsä aikana. Kuvan diagrammin oikean pään arvot tulevat vielä muuttumaan nuorten koirien käytyä näyttelyissä.

Kuva 20. Vuosina 2010 - 2023 syntyneiden, näyttelyissä käyneiden beaglein näyttelyarvostelut. Lähde: SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Näyttelyissä esitettyjen koirien palkintosijajakaumassa on nähtävissä, että ERI:n saaneiden koirien osuus on lisääntynyt ja H:n saaneiden koirien osuus vastaavasti pienentynyt. Tasoltaan tyydyttävien ja arvostelematta jääneiden koirien määrä on tarkastelujakson aikana pysytellyt koko ajan vähäisenä. EVA:n syistä yleisin on ollut liiallinen arkuus, hylkäämisperusteet ovat olleet hyvin vaihtelevia (mm. kivesvika, alikorkeus, ylikorkeus, yläpurenta, tyypittömyys, maksanvärisyys ja pigmentitön kirsu). Vaikka ylikorkeus mainitaankin joissain tapauksissa hylkäämisen syyksi, ei aiemmin mainittu korkeuden kasvu näy näyttelytilastoissa, sillä ihannetta selvästi korkeampia koiria ei useinkaan viedä näyttelyyn mitattavaksi.

Näyttelyssä ainakin kerran käyneiden koirien osuus koko kannasta on niin suuri, että palkitsemisprosenttien voidaan katsoa kuvaavan koirien tasoa kokonaisuudessaan. On kuitenkin muistettava se, että selvästi viallisia tai rotumääritelmän vastaisia koiria ei viedä useinkaan näyttelyyn. Näyttää kuitenkin siltä, että suomalaisen beaglekannan ulkomuoto vastaa keskimäärin hyvin rotumääritelmää.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Rodun nykyinen keskimääräinen rakenne vastaa hyvin koirien alkuperäistä käyttötarkoitusta, mutta varsinkin urokset ovat usein kooltaan lähellä ihannekorkeuden ylärajaa tai sen yli. Beaglen metsästyskäytön kannalta on tärkeää säilyttää rotu oikean kokoisena ja riittävän kevytrakenteisena. Rotumääritelmä antaa siihen hyvät mahdollisuudet.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Varsinkin raskaahko ja korkeahko uros saattaa näyttävänä menestyä näyttelykehissä, mutta metsästyskäytössä tällaisesta rakenteesta ei ole etua. Etelä-Suomen talville tyypillisiä ovat jäiset ja karkeat kelit, jollaisia kevyen koiran tassut kestävät raskasrakenteista koiraa paremmin. Tähän kiinnitetään huomiota muun muassa niin, että urosten esittelylistalle pääsy voi olla hyvällekin metsästyskoiralle mahdotonta, mikäli se itse tai sen jälkeläiset ovat poikkeuksellisen isokokoisia. Kondrodystrofisia rotuja joskus vaivaavat käyrät eturaajat voivat haitata metsästyskäyttöä, joten niiden esiintymiseen on kiinnitettävä jalostusvalinnoissa huomiota.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JTO:N TOTEUTUMISESTA

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Koekäyntien vähäisyys vaikeuttaa pahoin sekä jälkeläisarvosteluun perustuvia jalostusvalintoja että jälkikäteen tehtäviä analyysyjä jalostukseen käytettyjen koirien tasosta. Vain noin kolmanneksella jalostuskoirista on itsellään ajokoetulos. Harvoilla koirilla on useita kokeissa käyneitä jälkeläisiä ja niistäkin vain osalla on jälkeläisnäyttöä niin paljon, että koiran kyvystä periyttää metsästysominaisuuksia voitaisiin tehdä johtopäätöksiä.

Jälkeläisnäyttöjen määrään vaikuttaa suuresti kasvattajan aktiivisuus. Jos kasvattaja pystyy innostamaan pennunostajat käyttämään koiriaan kokeissa tai jos hän onnistuu myymään pennut todetusti aktiivisille beagleharrastajille, on hänen nartullaan selvästi keskimääräistä paremmat mahdollisuudet kohota jälkeläisnäyttöjen perusteella keskimääräistä korkealaatuisten jalostusnarttujen joukkoon riippumatta siitä, mikä on koiran todellinen taso muihin verrattuna.

Sama koskee jalostusuroksia. Mikäli uroksen omistaja käyttää koiraansa siitokseen vain aktiivisten kasvattajien nartuille, paranevat uroksen mahdollisuudet meritoitua hyvänä metsästysominaisuuksien periyttäjänä.

Lisäksi tulee muistaa, että vaikka kyse on metsästyskoirarodusta, jalostuskoiran taso ei muodostu pelkästään sen itsensä tai jälkeläisten metsästysominaisuuksista, sillä sairaudet ja rakenneongelmat on niin ikään otettava jalostusvalinnoissa huomioon.

Vain harvalla jalostuskoiralle on suoritettu esimerkiksi luustokuvauksia, joten jalostuskoirien terveys perustuu pitkälti vain omistajien havaintoihin.

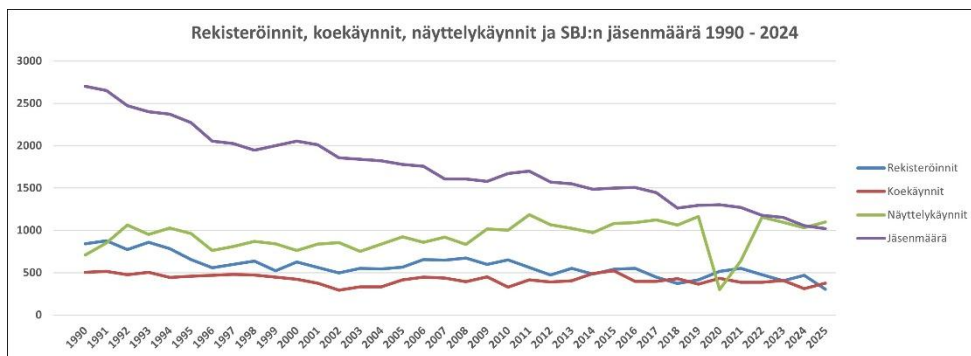
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Aiemmissa jalostuksen tavoiteohjelmissa mainittujen tavoitteiden toteutuminen on esitetty taulukossa 9. Kaikkien tavoitteiden toteuttaminen ei ole mahdollista pelkästään rotujärjestön omin voimin vaan vaatii yhteistyötä muiden metsästyskoirarotujen kanssa. Kokonaisuutta ajatellen ei isoin ongelma liity beagleen itseensä vaan siihen, että ajavien metsästyskoirien harrastajien määrä on maassamme vähenemässä. Jos rekisteröintimäärät vähenyvät liikaa, vähenyvät todennäköisesti myös koekäyntimäärät ja jalostusvalinnat perustuvat yhä vähemmän mitattuun tietoon.

Tavoite	Toimenpiteet	Tulos
Rekisteröintimäärien pitäminen noin viidensadan koiran tasolla	Beaglesta on järjestön jäsenten myötävaikutuksella julkaistu viime vuosien aikana artikkeleita metsästysalan lehdissä.	Rekisteröintimäärät ovat laskeneet ja trendin kestoa on mahdotonta ennustaa.
Mahdollisimman monen beaglen omistajan kuuluminen rotujärjestöön	Uusille beaglen omistajille on jaettu ilmaiseksi muutamia rotujärjestön lehden numeroita.	Jäsenmäärän lasku on jatkunut.
Rodun säilyttäminen metsästyskäytössä	Beaglen metsästysominaisuuksien korostaminen eri foorumeilla	Beagle on edelleen pääasiallisesti metsästyskäytössä, mutta seurakoirien määrä kasvaa jatkuvasti.
Kokeissa käyvien koirien osuuden lisääminen	Kokeisiin osallistumisen helpottaminen varsinkin uusille harrastajille	Kokeissa käyvien koirien määrä ei ole lisääntynyt.
Siitoskoirien metsästysominaisuuksien riittävän hyvä taso	Urosten esittelylistan ylläpito ja asian tärkeyden korostaminen eri tilaisuuksissa	Jalostusurosten laatu on ollut keskimäärin suhteellisen hyvä, narttujen osalta tilanne on heikompi.
Terveystilanteen kartoittaminen	Tiedottamista, kyselyitä, organisoituja näyttötilaisuuksia.	Tiedot vioista ja sairauksista tulevat aiempaa paremmin rotujärjestön tietoon, mutta asiassa on vielä runsaasti parannettavaa.

Taulukko 9. Edellisessä jalostuksen tavoiteohjelmissa kirjattuja tavoitteita, toimenpiteitä ja toteutumisia.

Vuosittaiset rekisteröintimäärät ovat olleet selkeässä laskussa muutaman viime vuoden aikana. Koekäyntimäärissä ei ole tapahtunut yhtä selkeää muutosta. Tämä viitanee siihen, että kokeissa käyvien harrastajien määrä muuttuu hitaammin kuin rekisteröintien määrä laskee (kuva 21).

Kuva 21. Beaglen rekisteröintimäärien, SBJ:n jäsenmäärän sekä näyttely- ja koekäyntien määrien kehitys aikavälillä 1990-2025. Lähde: SBJ:n tietokanta ja SKL:n jalostustietojärjestelmä 8.1.2026.

Järjestön jäsenmäärä on ollut voimakkaassa laskussa viimeiset parikymmentä vuotta. Jäsenmäärän lasku korreloi rekisteröintimäärien laskun kanssa. Näyttelykäyntien suhteen korrelaatio on pikemminkin negatiivinen. Tämä kertoo muun muassa siitä, että yhä useampi käy koiransa kanssa kerran tai kaksi näyttelyssä mutta ei kuitenkaan halua osallistua ajokokeisiin. Lisäksi näyttelyissä käyvät yhä enemmän harrastajat, jotka eivät harrasta koiransa kanssa metsästystä. Perinteisesti jäsenet ovat olleet metsästysbeagleharrastajia, mutta rotujärjestön tavoite on olla koko beaglepopulaation rotujärjestö.

On kuitenkin muistettava, että kuvassa 21 on nähtävissä näyttelykäyntien määrä, ei näyttelyissä käyneiden koirien määrä (vrt. kuva 19). On tyypillistä, että hyvin menestyvä koira käy vuoden aikana jopa toistakymmentä kertaa näyttelyssä. Koekäyntejä ei sen sijaan yhdelle koiralle kerry koskaan kovin montaa yhden vuoden aikana. Huomaa näyttelykäyntejä kuvaavassa käyrässä näkyvä koronapandemian aiheuttama notkahdus vuonna 2020.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Etelä-Suomen pienenevillä ja tiestön rikkomilla metsästysalueilla on todennäköisesti tulevaisuudessakin kysyntää pienikokoisille ajokoirille. Beaglekannassamme ei tällä hetkellä ole nähtävissä sellaisia ongelmia, ettei rotu pysyisi varteenotettavana vaihtoehtona tulevaisuudenkin metsästäjille. Koko maassa ja varsinkin lounaisessa Suomessa suurin uhka on kasvanut susikanta, joka vaikuttaa kaikkien metsästyskoirarotujen suosioon.

Beaglen rekisteröintimäärät olivat vielä 2010-luvulle tultaessa noin kuudensadan koiran vuotuisella tasolla. Tämä määrä olisi jalostuksellisessa mielessä riittävä eikä tarvetta sitä suurempiin rekisteröintimääriin ole. Kokemukset 1970-luvulta, jolloin beagle oli muotirotu ja rekisteröintimäärät olivat suuria, ovat pääosin kielteisiä, eikä tällaisen kehityksen enää haluta toistuvan. Viime vuosien aikana tapahtunut rekisteröintimäärien pieneminen alle viidensadan ei ole ollut toivottu kehityssuunta, liian pieni populaatio aiheuttaa ongelmia geneettisen monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta.

Beaglen jalostuksen tavoitteet ovat seuraavat:

1. Kova metsästysinto, -kyky ja -sitkeys ilman olennaisia virheitä
2. Hyvä terveys
3. Oikea luonne
4. Hyvä rakenne ja ulkomuoto.

Mikään näistä ei ole sivuutettavissa eikä korvattavissa toisella. Rotujärjestö ei kannusta eikä jalostusneuvonnallaan ohjaa harrastamaan sellaista kasvatustyötä, joka tähtää pelkkään ulkomuotoon käyttöominaisuudet syrjäyttäen. Suurin osa beagleista kasvatetaan metsästystä harrastaville ja beaglen myyminen pelkäksi kotikoi-

raksi onkin vastoin rotujärjestön päämääriä. Suositeltavilta jalostusyksilöiltä voidaan vaatia, että ne ovat osoittaneet hyviä metsästysominaisuuksia. Jalostuskoiran pahin virhe on puutteellinen metsästysinto. Näitä ominaisuuksia on mahdollista mitata ajokokeissa.

Rodun terveyttä on vaalittava. Vikojen ja sairauksien yleistymisen estämisen suurin ongelma on aina ollut tiedon puute. Järjestö kerää kuitenkin aktiivisesti tietoja vioista ja sairauksista ja kannustaa omistajia teettämään koirilleen tutkimuksia, jotka julkaistaan Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä. Tiedon määrän lisääntyessä on myös mahdollista arvioida sitä, ovatko jotkin viat tai sairaudet rodussa lisääntymässä vai vähenevässä.

Beaglen luonteen tulee olla tasapainoinen ja avoin. Vakavin luonnevirhe on arkuus, eikä vihaisuutta sallita. Luonteeseen liittyviä tietoja kerätään samalla tavoin kuin terveystietoja. Lisäksi järjestö kerää kaikki beaglen näyttelyarvostelut sekä niihin sisältyvät luonnetta koskevat maininnat.

Tulevaisuuden tavoitteena on lisätä beaglein rekisteröintimäärää sekä tehollisen populaation kokoa. Beaglen omistajia kannustetaan käyttämään koiriaan ajokokeiden lisäksi sekä luonne- että terveystutkimuksissa, jotta niiden tulosten avulla saataisiin lisää informaatiota rodun nykytilasta.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Rotujärjestö suosittelee, että jalostukseen käytettäisiin vain koepalkittuja koiria tai koiria, joiden riittävän hyvät metsästysominaisuudet on jollain muulla tavoin varmuudella todettu. Järjestön jalostusjaosto ylläpitää urosten esittelylistaa, jonka kriteerinä on beaglein erikoiskantakirjaan pääsy. Erikoiskantakirjaan koira pääsee, kun se on saanut näyttelyssä 15 kuukautta täytettyään vähintään laatumaininnan hyvä ja beaglein ajokokeissa vähintään 2. palkinnon. Jos koepalkinto on lumikeliltä, koiralta vaaditaan lisäksi vähintään 3. palkinto paljaalta maalta.

Jalostusjaosto on suositellut kiinnittämään paritusyhdistelmissä huomiota siihen, ettei suunnitellun pentueen sukusiitosaste nousisi liian korkeaksi. Järjestön internet-tietokannassa on virtuaaliparitusmahdollisuus, joka laskee suunnitellun yhdistelmän sukusiitosasteen yhdeksän sukupolven perusteella ja suosituksena on välttää yli kuuden prosentin sukusiitosasteita.

Siitosurosten jälkeläismääriä on rajoitettu suosituksin, joiden mukaan minkään uroksen jälkeläismäärän ei tulisi ylittää kolmea prosenttia viiden vuoden mittaisen sukupolven kaikista syntyneistä koirista. Käytännössä tämä tarkoittaa noin 70 jälkeläisen maksimimäärää.

Jalostusyksilöiden tulee olla terveitä ja rakenteeltaan rotumääritelmän mukaisia, eikä niillä saa olla arkielämää haittaavia vikoja tai ominaisuuksia. Jalostuskoirille suositellaan tehtäväksi terveystutkimuksia. Geenitestattavien sairauksien, laforantaudin ja MLS:n osalta vähintään yhdistelmän toinen osapuoli on oltava testattu normaaliksi tai sen status tulee tietää sukutaulun perusteella. Lisäksi jalostuskoirien laadun varmistamiseksi suositellaan luustokuvauksia, varsinkin virallisia selkä- ja lonkkakuvauslausuntoja.

Jalostuskoirien luonteen on lisäksi oltava moitteeton, vihaisia tai arkoja koiria ei saa käyttää jalostukseen.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Beaglen metsästyksellisten ominaisuuksien säilyttäminen korkeatasoisina edellyttää, että jalostusjaostolla on jatkuvasti käytössään riittävä määrä käyttökoetuloksia. Käyttökokeita on koko ajan kehitettävä niin, että mahdollisimman moni koiranomistaja saataisiin tuomaan koiransa kokeisiin. Kokeisiintulokynnystä on madallettava kaikin mahdollisin keinoin ja pyrittävä luomaan kokeista miellyttäviä tilaisuuksia sekä koirille että koiranomistajille. Koekauden kestävän kokeen käyttöönotto on ollut yksi keino houkutella uusia harrastajia kokeisiin koiransa kanssa. Aloitteleville harrastajille on myös järjestetty ns. noviisikokeita, joihin kokeen järjestäjä on hankkinut myös tuomarit.

Beaglejärjestön tietokanta on kehittynyt hyvin monipuoliseksi jalostuksellisen tiedon hakemisen apuvälineeksi. Suomalaisten koirien koetulokset on tallennettu tietokantaan syksyiltä 1982 lähtien. Syksyn 2002 koesääntöuudistuksesta lähtien käytyjen kokeiden tiedot on tallennettu yksityiskohtaisesti erä erältä. Näyttelykännit on tallennettu tietokantaan vuodesta 1983 alkaen.

Beagleharrastajat ovat ottaneet rotujärjestön tietokannan, Kennelliiton jalostustietojärjestelmän ja Koiratietokannan tarjoamat mahdollisuudet hyvin vastaan. Tiedon haun helppous on selvästi vähentänyt yhteydenottoja kasvattajilta jalostusjaoston jäsenille, mitä on pidettävä positiivisena kehityksenä.

Rotujärjestö ylläpitää beaglein erikoiskantakirjaa. Erikoiskantakirjaan beagle pääsee, kun se on saanut näyttelyssä 15 kuukautta täytettyään vähintään laatumaininnan hyvä ja beaglein ajokokeissa vähintään toisen palkinnon. Jos koepalkinto on lumikeliltä, koiralta vaaditaan lisäksi vähintään 3. palkinto paljaalta maalta. Jalostusjaosto ylläpitää siitosurosten esittelylistaa, johon koira pääsee saatuaan EK-numeron. Siitosurosten jälkeläisten laatua seurataan ja mikäli jälkeläisissä esiintyy tavallista enemmän viallisia yksilöitä, koira poistetaan siitosuroslistalta. Myös uroslistan koirien lähisukulaisten vikoja ja sairauksia seurataan ja myös sukulaistietojen perusteella voidaan koira poistaa uroslistalta.

Jalostusjaoston strategia on pysynyt ennallaan. Jaoston tärkeimmässä tavoitteessa, tiedon hankkimisessa ja jakamisessa jäsenistölle on onnistuttu suhteellisen hyvin. Tietoa voidaan jakaa järjestön kotisivujen lisäksi myös järjestön Facebook-sivujen kautta. Jalostusjaosto on aloittanut ns. kasvattajakirjeiden lähettämisen rotujärjestön jäsenille. Kirjeissä nostetaan esiin ajankohtaisia beaglen terveyteen ja jalostamiseen liittyviä asioita. Myös rotujärjestön lehdessä julkaistaan jatkuvasti jalostukseen liittyviä tekstejä. Vähintään joka toinen vuosi on järjestetty kaikille avoimia jalostusseminaareja, joiden tema on vaihdellut ja lisäksi on järjestetty webinaareja, joissa jalostustietoja on pystytty jakamaan seminaareja laajemmalla harrastajajoukolla.

Vuosittain pidettävän erikoisnäyttelyn järjestelyvuoro kiertää alueyhdistyksissä, jotta tapahtuma järjestetään säännöllisesti eri puolilla Suomea. Rotujärjestö on mukana ulkomuototuomareiden koulutuksessa.

Tämän JTO-kauden aikana arvioidaan beaglen PEVISA-ohjelman tarpeellisuus. Mikäli tarve todetaan perustelluksi, ohjelma otetaan käyttöön.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Selvästi suurin uhka beaglen metsästyksellisten ominaisuuksien säilyttämisen ja parantamisen kannalta on koeikäntien vähäisyys. Viime aikoina on vuosittaisten koeikäntien määrä pysynyt suunnilleen vakiona, mutta pidemmällä aikavälillä on trendi kuitenkin laskeva. Näyttelyikäntien osalta ei vastaavaa vähenemistä ole nähtävissä, joten väheneminen ei liity koiranomistajien yleiseen aktiivisuuden vähenemiseen.

Rekisteröintimäärien lasku asettaa haasteita, joihin on yhä vaikeampi vastata. Rekisteröintimäärien lasku ei liity pelkästään metsästyskäytössä oleviin beagleihin, vaan ns. näyttelylinjaisten koirien pentumäärät ovat vähentyneet jopa metsästyslinjaisia nopeammin. Luonteeltaan ja ulkonäöltään miellyttävänä, keskikokoisena rotuna beaglen suosio säilynee tulevaisuudessakin.

Vaikka harrastajien näkemyksen mukaan beaglella ei ole erityisen merkittäviä, metsästyskäyttöön vaikuttavia terveydellisiä uhkia, on rodussa syytä kiinnittää huomiota terveystilanteen entistä kattavampaan kartoittamiseen. Koirien omistajien toivotaan ilmoittavan rotujärjestölle mahdollisista ongelmista. Jalostusjaosto tallentaa tiedot ja seuraavat eri sairauksien esiintyvyyttä.

Luustokuvauksia beaglelle on tehty varsin vähän, ja kuvausmääriä on saatava nostettua. Tutkimusprosentin kasvulla voidaan välttää se, ettei lonkkanivelen dysplasia lisäännä populaatiossa ja aiheuta tulevaisuudessa hyvinvointihaittaa koirille.

Samoin IDD-lausuntojen määrää on kasvatettava rodussa. Eläinten hyvinvointilain asetus tulee tulevaisuudessa kiinnittämään huomiota kondrodystrofisten rotujen jalostukseen. Beaglella 12FGF4-retrogeeni on fiksoitunut rotuun, joten välilevyjen ennen aikaista rappeutumista on pyrittävä vastustamaan hyödyntämällä röntgenkuvauslausuntoja beaglejalostuksessa.

Metsästysominaisuuksien kehittäminen vaatii rodun populaation geneettisen monimuotoisuuden säilyttämistä. Se on mahdollista toteuttaa pitämällä paritusyhdistelmien sukusiitosasteet nykyiseen tapaan maltillisina. Osa Ruotsin ja Norjan koiratiedoista löytyy Beaglejärjestön tietokannasta ja se on vaikuttanut siihen, että tietokantaa hyödynnetään maamme lisäksi myös Ruotsissa ja Norjassa. Nykyisin parituskumppania pohjoismaisille beagleille etsitäänkin yhä useammin pohjoismaisesti.

Vaikeinta järjestön on vaikuttaa mahdolliseen metsästysvastaaisuuden lisääntymiseen, jonka juuret ovat yleisissä yhteiskunnallisissa muutoksissa. Vaikka metsästäjien määrä onkin pysynyt samalla tasolla vuosikaudet ja vaikka metsästyksen hyväksyttävyyttä on Suomen taloustutkimuksen vuonna 2018 toteuttaman kyselyn perusteella aiempaa yleisempää, ovat metsästyksen kielteisesti suhtautuvien mielipiteet enenevästi esillä. Myös jatkuvasti paheneva susitalanne Suomessa tuo omat haasteensa ajavalla koiralla harrastamiseen ja koetoimintaan.

Muutoksia rodun metsästyskäytössä on tapahtumassa. Pienten sorkkaeläinten yleistymisen on saanut aikaan paineita myös beaglen käyttöön niiden metsästyksessä Ruotsin ja Norjan tapaan. Kesäkuussa 2019 astui voimaan metsästysasetuksen muutos, joka salli säkäkorkeudeltaan korkeintaan 39 senttiä korkeiden ajavien koirien käytön sorkkaeläinten metsästyksessä. Urosbeaglet ovat useimmiten tuota korkeampia, joten asetus jakoi rodun vahingollisella tavalla kahteen osaan. Lisäksi koirien säkäkorkeuden mittaaminen on asian osaaville ulkomuototuomareillekin haasteellista, maallikolle metsästysolosuhteissa käytännössä mahdotonta. Toisaalta muuttuneen asetuksen perusteluissa puhutaan hitaasti ja jälkitarkasti ajavasta koirasta, eikä rotumääritelmän mukainen beagle täytä tätä vaatimusta.

Tällä hetkellä beagleja käytetään jonkin verran pienten sorkkaeläinten metsästyksessä ajavana koirana. Rotujärjestön tavoitteena on, että jalostuksessa painotetaan jatkossakin beaglen jäniksen metsästyksessä liittyviä ominaisuuksia.

Työn alla on SBJ:n strategiatyö, jonka lopputulokseen on listattu järjestön keskeisimmät painotukset. Sekä järjestön arvojen että strategian keskeisenä perustana tulee olemaan beaglen terveyden vaaliminen ja seuranta. SBJ:n arvot ja strategia valmistuu 2026-27. Jalostusjaosto järjestää mm webinaareja ja lehtikirjoituksia joilla omistajia motivoitetaan viemään koiria kokeisiin ja joissa tiedotetaan terveyteen liittyvistä asioista

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

JTO:ta pidetään jalostuksen ohjenuorana ja sen toteutumista seurataan. Jalostuksen tavoiteohjelmaa päivitetään tarvittaessa, uusien tietojen ja tutkimustulosten niin edellyttäessä. Uutena asiana tulee olemaan PEVISA jonka tarpeellisuutta tullaan perustelemaan rotujärjestön jäsenille.

Vuosi	
2027 - 2031	Uusi JTO astuu voimaan kaudelle 2027-2031 Jalostustapahtumia järjestetään Terveystutkimuksia jatketaan Pysyvä terveyskysely kotisivuilla pidetään aktiivisena Pysyvä lisääntymiskäyttämiskysely kotisivuilla pidetään aktiivisena Toteutetaan käyttämiskysely Metsästysominaisuuksien kehittymistä seurataan (ajokokeet) Populaation geneettistä tilaa seurataan Jalostusasioista tiedotetaan Erikoisnäyttelyitä järjestetään
2031	JTO päivitetään

7. LÄHTEET

- Hart, B.L. & Hart, L. A. 1988.** The Perfect Puppy: How to Choose Your Dog by Its Behavior. W.H.Freeman & Co, New York, 182 s.
- Kangas, T. ja Kilpeläinen, T. 2011.** Beaglen puolesta 50 vuotta – Suomen Beaglejärjestö, Finska Beagleklubben 1961-2011. 176
- Kennelliitto** Koiran epilepsia <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koiran-epilepsia>
- Kennelliitto** Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen <https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmasairaudet>
- Kennelliitto** Lonkkanivelen kasvuhäiriö <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelenkasvuhairio>
- Kennelliitto** Lonkkanivelen kasvuhäiriö <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelenkasvuhairio>
- Kilpeläinen, T. 2008.** Beaglekysely 2007, Suomen Beagle 3/2008, 18-43.
- Kilpeläinen, T. 2018.** Pohjoismainen beaglekysely 2017. Suomen Beagle 1/2018, 45-50.
- Koivu, R. 1980a.** Raportti beaglesta I, Suomen Beagle 2/1980, 9-16.
- Koivu, R. 1980b.** Raportti beaglesta II, Suomen Beagle 3/1980, 13-18.
- Koivu, R. 1981.** Johtopäätöksiä beagleraporteista, Suomen Beagle 1/1981, 12-17.
- Mäki, K. & Kempe, R. 2023.** Eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostaminen: Osa III: Koiranjalostuksen ongelmat ja valvontakriteerit. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 16/2023. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 154 s.
- SBK 2013.** <http://www.svenskabeagleklubben.se> - Ruotsin Beagleklubin internet-sivusto.
- Scott, J.P. & Fuller J.L. 1965.** Genetics and the Social Behavior of the Dog. University of Chicago Press, 468 s.
- Särmä, P. 1993.** Beagletutkimus –93 on käynnistynyt, Suomen Beagle 4/1993, 6-8.
- Särmä, P. 1994a.** Beagletutkimus –93, II osa, Suomen Beagle 2/1994, 6-11.
- Särmä, P. 1994b.** Beagletutkimus –93, III osa, Suomen Beagle 3/1994, 10-13. **Särmä, P. 1994c.** Vikoja ja ansioita, Suomen Beagle 2/1994, 12-13.
- Särmä, P. 1995.** Beagletutkimus –93, IV osa, Suomen Beagle 2/1995, 24-30.
- Särmä, P. 2013a.** Tältä kantilta. Suomen Beagle 1/2013, 44-46.
- Särmä, P. 2013.** Omia ja jälkeläistietoja. Suomen Beagle 3/2013, 40-43.
- Ventzl, E. 1990.** Verhaltensentwicklung und Wesensmerkmale bei der Hunderasse Beagle. Ludwig Maximilians Universität, München. 391 s.

8. LIITTEET

Beaglen jalostustilasto / vuositalasto (SKL:n jalostustietojärjestelmä 20.6.2025)

Vuositalasto						
Rekisteröinnit	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Pennut (kotimaiset)	502	541	455	394	452	304
Tuonnit	12	11	20	12	17	10
Rekisteröinnit yht.	514	552	475	406	469	314
Pentueet	92	104	102	82	88	64
Pentuekoko	5,5	5,2	4,5	4,8	5,1	4,8
Kasvattajat	68	84	76	66	62	54
Jalostukseen käytetyt eri urokset						
- kaikki	71	65	74	63	58	51
- kotimaiset	53	49	52	50	41	41
- tuonnit	17	13	19	11	14	9
- ulkomaiset	1	3	3	2	3	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 5 kk	4 v 9 kk	5 v 4 kk	5 v 1 kk	4 v 7 kk	5 v 6 kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut						
- kaikki	91	104	101	82	86	64
- kotimaiset	82	100	95	76	79	60
- tuonnit	9	4	6	6	7	4
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v 8 kk	4 v 7 kk	4 v 4 kk	4 v 8 kk	4 v 3 kk	4 v 8 kk
Isoisät	112	118	131	113	105	88
Isoäidit	123	134	147	124	121	99
Sukusiitosprosentti	2,55	2,17	2,03	1,96	2,51	2,3
Jalostuspohja	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Per vuosi						
- pentueet	92	104	102	82	88	64
- jalostukseen käytetyt eri urokset	71	65	74	63	58	51
- jalostukseen käytetyt eri nartut	91	104	101	82	86	64
- isät/emät	0,78	0,62	0,73	0,77	0,67	0,8
- tehollinen populaatio	111 (60%)	116 (56%)	120 (59%)	99 (60%)	99 (56%)	79 (62%)
- uroksista käytetty jalostukseen	10 %	7 %	5 %	4 %	2 %	1 %
- nartuista käytetty jalostukseen	16 %	15 %	8 %	3 %	2 %	0 %
Per sukupolvi (4 vuotta)						
- pentueet	337	354	381	380	376	336
- jalostukseen käytetyt eri urokset	177	184	184	173	173	168
- jalostukseen käytetyt eri nartut	250	267	277	282	286	265
- isät/emät	0,71	0,69	0,66	0,61	0,60	0,63
- tehollinen populaatio	293 (43%)	309 (44%)	316 (41%)	311 (41%)	313 (42%)	296 (44%)
- uroksista käytetty jalostukseen	10 %	9 %	8 %	7 %	5 %	4 %
- nartuista käytetty jalostukseen	21 %	20 %	15 %	11 %	7 %	4 %